

Štev. 23.

Leto 4.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽ.

Strokovna organizacija — to je naš mogočen „Mi“.

Ne samo besede, nego tudi dejanja!
Ne samo želja, nego tudi volja in hotenje!
Ne samo: Saj sem vpisan kot član in plačujem članarino, nego tudi delaj kot član.

Zavednost posameznega člana v strokovni organizaciji je take prirode, da marsikdo v tem oziru greši. Dosti jih je, ki si predstavljajo, da je s tem že vse naredil, če je organiziran in pride k njemu zaupnik, oziroma sub-kasir in od njega iztirja članarino. Predstavlja si celo še tako to svojo zavednost, da z neke vrste nejevolje vpraša sub-kasirja, ko je plačal članarino: Kaj bo organizacija naredila in kdaj? Koliko dobim poviška plače? Kdaj bom nastavljen in slično. Zakaj pač plačujem članarino?

Navado ima marsikateri, da si predstavlja organizacijo, v kateri plačuje članarino, kot nekaj drugega, sebe pa kot člana zopet nekaj drugega. In temu svojemu naziranju in pojmovanju da izraza ob gotovih prilikah prav izrazito. Če je sub-kasir na primer »pozabil« priti, da pobere članarino, oziroma ni prišel tedaj, ko je imel tak član denar, se vjezi in predbaciva: »Sedaj prideš pobirat? Sedaj, ko nimam denarja? Kje si bil, ko sem imel denar?«

Če se ga opomni, reče: »Eh, kaj! Saj mi organizacija itak nič ne da! Nimam denarja!« Tako ostane v zaostanku cela dva, tri mesece. Vodstvo organizacije ga še morda pusti, vključ določbam pravil, kot člana ter ga opomni. Tudi na ta opomin se ne zmeni in — je izbrisan. Komaj pa je prestal biti član, se mu primeri neprilika, da potrebuje pomoč organizacije. Največkrat pravovarstvo. In kaj se zgodi? Pride v organizacijo, napol zgreven, a napol se zavedajoč, da je bil enkrat član, ter zahteva pravovarstvo.

»Niste več član,« se mu pojasni. »Niti na opomin se niste odzvali.«

»V denarnih stiskah sem bil,« je izgovor. »Denarja nisem imel. Ali zavedal sem se vedno, da je organizacija moč, nam potrebna, in sem agitiral zanjo.«

Tako sam sebi in vodstvu organizacije laže, trepetajoč, da bi se ga ne pustilo brez pomoči.

In zgodi se, da mu spregledamo malomarnost. Mu damo pravovarstvo, in s tem blagajno organizacije, v kateri je denar članarina res zavednih in pomen organizacije prav razumevajočih članov, oškodujemo ter mu tako pomagamo. V tej sporni stvari zmaga organizacijski zastopnik in reši takega človeka nevarnosti, da ne izgubi službe ali kake druge kazni. Zavednost takega človeka pa sega tako daleč, da vključ temu, da mu je organizacija pomagala, zopet preneha biti član. In ako mu kak član to predbaciva, ga je tako sram, da si ne upa pogledati v oči, nego s povešeno glavo zamrmra:

»Saj nimam nič od organizacije! Kaj bom plačeval!«

Če pa takemu zaostankarju in že ne več članu odrečemo pomoč, potem pa je glasen protiagitator in zna vse slabosti in grehe organizacije. Za organizacijo ni imel in znal povedati besede, ko je bil še član, a sedaj, ko mu organizacija ne more nuditi pomoči kot nečlanu, pa se je izkazal kot vnet agitator proti organizaciji.

Taki in podobni slučajji se dogajajo. Tisti, ki jih vrše, se razgaljajo kot egoisti prve vrste, ki poznajo sa-

mo svoj lastni, majhni »jaz« in nikogar drugega. So nekak izrodek kapitalističnih principov v delavski koži in so samo zato jezni na kapitaliste, ker oni sami niso kapitalisti.

Da smo se precej pomudili pri takih slučajjih, smo storili zato, da pokažemo svojemu članstvu tiste notranje izrastke, ki se pojavljajo od časa do časa na močnem deblu organizacije, kakor se na rodovitni jablani radi pojavljajo takozvani »vodni poganjki«. Ti so drevesu škodljivi in nerodovitni kakor so take vrste člani istotako škodljivi organizaciji in delavstvu ter ovira organizacijam.

Strokovna organizacija je steber, stolp, drevo, ali kako bi rekli, da bi vsak dobro in lahko razumel tisto silo vsakega posameznega »jaza«, t. j. člana, ki se je strnila v »mi« — v strokovno organizacijo. Volja in samozavest posameznika, zlita v skupen interes, v solidarnost, v kateri je geslo vsi za enega, eden za vse, je mogočna sila, je velik »MI«.

Tega se pa, v svojo lastno škodo in v škodo vsega delavstva, ne zavedajo mnogi. In pri nas železničarjih celo prav mnogi.

Ker če bi se zavedalo vsaj 50% železničarjev, torej polovica vsega železničarskega proletarijata, bi volja strokovne organizacije dosegla dobro pragmatiko, dober delavski pravilnik, dobro bolniško blagajno. In s tem bi bil položaj železničarjev tak, da bi vsak z zavestjo lahko rekel: Človek sem! Živim kot se spodobi človeku. Zaslužim 800, 900 Din mesečno bi ne bilo, nego bi bil ta zaslužek tak, da bi odgovarjal dostojanstvu človeka.

Ali — poglejmo, kako razumejo mnogi železničarji pomen svoje lastne volje.

Pristopajo v organizacijo, ko čutijo, da žuli, ki jih žuli, boli, recimo, ravno pri urninah in plačah ter nastavitvi. Par mesecev plačujejo, ker pa se jim urnine niso zvišale, pa pridejo in se čudijo, kako to, da plačujejo redno članarino, a se jim še niso zvišale plače, oziroma še niso nastavljeni. Ne pomaga jim dokaz, da se s tem, če plačujejo par mesecev članarino, plače še ne morejo zvišati, ker organizacija ni delodajalec in dosega le toliko svojih zahtev, kolikor moči predstavlja. In prenehajo biti člani.

V bolniški blagajni je organizacija postavila zahtevo, da naj ona plačuje vse stroške v bolnicah, kopalniščih itd., da se naj hranarina izplačuje eno leto in da se ista zviša. Ali centrala v Beogradu, v kateri gosposujejo gospodje in ne delavci, tega ne dovolijo.

In zopet govore taki člani in bivši člani:

»Kaj bom z organizacijo? Obljubljaj, a ne da nič.«

Da bi pa premislili, nekoliko napeli svoje možgane in spoznali, kdo je kriv, da se tem zahtevam ne ugodijo, za to nimajo časa in volje.

Ali drug slučaj. »Ujedinjeni Železničarji«, ki izhaja samo na 4 straneh (vzrok premalo denarja in premalo denarja zato, ker je članarina samo 12 Din mesečno, t. j. tedensko samo 3 Din), prinaša članke. Ko prinese članek radi nastavljenec in njihovih zahtev, a o nenastavljenecih slučajno ničesar, pa se sliši:

»Samo za nastavljenec se dela. Za nas delavce pa nič.«

Isto se ponavlja, če je članek in zahteve samo o delavcih.

Preveč tistega »jaza« je še v mnogih; pomena »mi« še premalo poznajo. Preveč gleda vsak samo na svoj interes, sodruga, sotrpina, sodelavca pozna v takih momentih prav malo, da, zgodi se celo, da je proti njemu. Kaj ga briga, če je njegova zahteva po majhnem zboljšanju služajno v škodo njegovemu sotrpinu. Tu se pojim solidarnosti, organizacije in razrednosti neha.

Zadnja deputacija v Beograd so bili delavci. A nastavljenec so že govorili:

»Kako bo delavstvo zastopalo nastavljenec?«

V notranjem življenju organizacije, v današnjem času, ko je še tako malo razvit čut prave solidarnosti, skupnosti in požrtvovalnosti »jaza« za »mi«, se opažajo taki momenti, kakor smo se jih tu dotaknili in o njih spregovorili.

Razumemo jih. Premalo se čita, premalo se misli, a preveč se mnogi da vplivati od meščanske miselnosti: jaz sem vse in drugi — nič. In zato ni čuda, če se najde celo kak sodrug, ki ima navado biti se ob prsi, povdarjati, da je že toliko in toliko let član, da je razredno-zaveden, da je energičen bореc in da zna, kaj je organizacija in cilj proletarijata, da v trenutkih, ko ima izbirati za malenkost izboljšanja svojega položaja, ki bi pa zelo škodoval večini in drugim sotrpinom, pozablja na to svojo zavednost in se drži meščanske:

»Najprej sem jaz...«

Zapisali smo vse to zato, da sodrugi premišljujejo. Vsak član »Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije« mora vedeti natančno, da je ud mogočnega telesa — organizacije in sam samovoljno v škodo telesa ne sme delati ničesar, pa četudi

slučajno pri tem sam v čem trpi. Če bo vsak iskreno, idealno izvrševal geslo: Vsi za enega, eden za vse, potem bo strokovna organizacija mogočno deblo. Tedaj se lahko od take organizacije, v kateri se vsak član točno zaveda, da je on del te organizacije in da brez njegovega sodelovanja ona ne more tako delati, kakor bi lahko, zahteva, da ukrene vse potrebno, da se bodo razmere železničarjev izboljšale.

Ne samo zahtevati, nego tudi dati, to mora biti princip vsakega člana. Ne samo plačevati članarino, nego tudi pridobivati nove člane, to mora biti prva naloga vsakega člana. Ne samo, da jim pove, da je tudi on član, nego vzpodbujati ima vsakega k vztrajnosti. Predor se ne naredi skozi goro z besedo, niti z zbiranjem ljudi, nego treba zasukati rokave, vrzati, kopati, se potiti in delati. Enako je treba delati v organizaciji. Ker če bi od 75.000 železničarjev bilo v »Ujedinjenem Savezu Železničarjev Jugoslavije« več članov, kakor danes, t. j. 5000, potem bi lahko predstavljali mnogo. Ker če že sedaj s 5000 člani tvorimo moč, da se poslušamo naše zahteve, da se ugodijo, če ne vsem, vsaj nekaterim, bi 75.000 članov — ne, bi 30.000 članov delalo čudeže.

To naj razmišlja vsak član. To naj pove vsakemu nečlanu, ki bo stokal, da se mu slabo godi ali da se mu je zgodila krivica.

Mi vsi, kar nas je, moramo postaviti velik »MI«.

»MI« je naša moč, je zboljšanje našega položaja. »MI« je moč, ki nas naredi za človeka in nas dvigne iz jame hlapčevstva.

Bodimo, sodrugi, »Mi« vsi, kar nas je.

Železniška katastrofa v Rajhenburgu.

V nedeljo, dne 3. novembra, ob 2. uri zjutraj se je pripetila v Rajhenburgu težka železniška nesreča, ki je zahtevala tri smrtno žrtve. Iz Zagreba v smeri proti Ljubljani vozeči ekspres je pri izvozu v postaji Rajhenburg zavozil v postajo vozeči tovorni vlak. Strojevodja ekspresnega vlaka je še v zadnjem momentu zavrl, vendar ni mogel nesreče več preprečiti ter je težka lokomotiva ekspresa zavozila v zadnje vozove tovornega vlaka, jih zbila in se zaletela čez nasip v valove potoka Brestovica ter potegnila s seboj tudi službeni voz. Prometni uradnik, ki je spustil ekspres iz postaje, preden je popolnoma uvozil tovorni vlak, si je v obupu prerezal žile na rokah, vendar so ga še pravočasno pripeljali v bolnico, kjer je okreval. Upravičeno se pojavi vprašanje, kdo je zakrivil to nezgodo, ali osebje ali kdo drugi in je vsled tega tudi dnevno časopisje v dolgih člankih razpravljalo o tem in vsi članki so izzveneli v tem pravcu, da je nezgodo zakrivil prometni uradnik, boječ se visokih kazni, če stoji ekspresni vlak pri uvozu, ter je hotel postanek ekspresa čim najbolj skrajšati. Preiskovalna komisija bo sigurno utrdila le prvi del naše gornje ugotovitve, dočim bo preko drugega mirno prešla, kar pa državno pravdnštvo in naša javnost nikakor ne sme dopustiti. Potrebno je, da se pred sodnijo ugotovi vse one nagibe, predpise, ki so uradniku narekovali dotični postopek, ki je privedel do grozne katastrofe. Ugotovilo se bo, da je krivdo na nezgodi pripisati edinole sistemu. Moramo o tem spregovoriti jasno besedo, ne zato, da bi kritizirali, ampak z ednim namenom, da se slične nezgode v bodoče preprečijo.

Že zgoraj smo omenili kazenski sistem, ki je vpeljan in katerega je brezpogojno treba spremeniti, ker ona služba, ki jo uslužbenec vrši v vednem strahu pred kaznijo, mora slejkoprej privedi do težkih posledic. Pri kaznovanju osebja odločuje edinole predpostavljene organ in vsaka pritožba proti kazni se pošlje zopet potom njega, nakar sledi običajen odgovor: Vašega zagovora ne moremo pripoznati. Potrebno je, da si ogledamo tudi postajo Rajhenburg kot tako. Tirne naprave so radi otvorjenega rudnika še enkrat podaljšane, kar je imelo za posledico pomaknitev uvoznega signala proti postaji Videm-Krško. Vozni čas brzovlaka iz Krškega v Rajhenburg znaša 5 minut in 2 in pol minuti po danem signalu je vlak že pri pred-signalu. Lahko je razumljivo, da je službujoči uradnik iz strahu pred kaznijo postavil uvozni signal na prosto v dobri veri, da bo tovorni vlak že prevozil ločnico, preden bo vozil mimo ekspres, to pa vsled tega, ker je tovorni vlak že vozil v postajo, ko je dobil prometnik signal iz Krškega. Velika napaka, ki jo je uprava pri predelavi postaje Rajhenburg naredila, je, da ni postavila potrebnih varnostnih naprav. Če bi v Rajhenburgu obstojal izvozni signal, zvezan z izvozno kretnico in uvoznim signalom, bi bila nezgoda izključena, ker prometni uradnik ne bi mogel preje postaviti izvoznega signala na prosto, dokler ne bi bila izvozna kretnica za dotično progo pravilno postavljena in ekspres bi se sigurno ustavil. Če že uprava vsled štedenja ni mogla postaviti izvoznega signala, bi morala vsaj drugače poskrbeti za varen prevoz postaj z običajnimi varnostnimi napravami. Kar velja za

postajo Rajhenburg, velja za celo progo od Slov. Bistrice do Ljubljane in od Zidanega mosta proti Beogradu in zato mora biti nužna naša zahteva in istočasno zahteva vse javnosti: preskrbite proge z električnimi blokovnim napravami, da preprečite nezgode.

V zvezi s tem smatramo za potrebno, opozoriti železniško upravo tudi na prakso, ki se je uvedla v območju zagrebske direkcije, kjer se dopušta, da istočasno vozita dva

vlak iz nasprotnih smeri skozi postajo. Kako lahko se pri najmanjši zamudi ali počasnejši vožnji enega vlaka, lahko pripeti enaka nesreča kot pri Rajhenburgu.

Nesreča pri Rajhenburgu naj bo glasen memento železniški upravi, da preneha s sedanjo prakso in sistemom ter z varnostnimi napravami osigura varen promet in prepreči smrtno nesrečo zaposlenega osoblja in ogromne materijalne izdatke, ki jih ima za posledico vsaka nezgoda.

Isplata razlika radničkih plata.

Primiće se konačni uspjeh dugovremenih i teških naših napora, koje smo poduzimali, da se i radničkom osoblju isplate razlike na platama, koje im jedinice duguju još od god. 1923.-24. Prema Naredjenju Ministarstva Saobraćaja od 18. augusta 1923. br. 6705, ukinuta je sa danom 24. augusta iste godine važnost člana 7. Privremenog Pravilnika iz g. 1920, po kojoj su radničke dnevniće bile utvrdjene sa osnovnom dnevnicom i doplatcima, pa su se sa danom 25. augusta imale utvrditi nove radničke nadnice, kojima za bazu je imala služiti pijačna cena radne snage dotičnih mjesta. Kako je pak dnevna pijačna cena radne snage bila u svim mjestima daleko veća od nadnica, koje su do data primali radnici kod željeznice, to je kao razumljivo slijedilo, da se svima radnicima sa tim danom plate imaju povisiti. Prema Naredjenju Ministarstva, imali su svi radnici biti sa 25. augustom 1923. prevedeni na plate na novoj osnovici, što ali u velikom dijelu jedinica nije učinjeno. Najviše njih pristupilo je prevodjenju tek u kasnijim mjesecima iste godine, a u nekim čak i u aprilu i maju 1924., na stanicama južne željeznice tek sa 25. VIII. 1924. Do tog vremena pak radnicima su isplaćivane zarade po Privremenom Pravilniku, da-

leko niže od plata po pijačnim cenama radne snage, uslijed čega su radnici kroz sve to vrijeme bili prikraćeni. Prikraćeni su bili za svu razliku zarade, koja se je po prevodjenju iskazala između prijašnje plate i pijačnih cena radne snage, odnosno plate, na koju su bili prevedeni. Kod mnogih te razlike čine više hiljada dinara.

Mi smo odmah isticali zahtjeve, da se prevodjenja i isplate plata izvrši na osnovu pomenutog Naredjenja, ali sve do sada bez većeg uspjeha osim u toliko, da smo našim traženjem uspjeli, da radnici pojedinih jedinica budu prevedeni prije, nego li se prevodjenja kanilo izvršiti.

To odupiranje, da se ti zaostaci radnicima isplate, biti će, ako svi znaci ne varaju, konačno skraćeno. Od časa, od kada su za slično vrijeme isplaćeni zaostaci imenovanom osoblju, pojačan je naš zahtjev za isplatu zaostataka i radničkom osoblju, koji je uvažen. Sve Direkcije dobile su naredjenje, da istraže visinu tih razlika i da načine platne spiskove. To je znak, da je stvar na dobrom putu i da će svim radnicima, koji su od god. 1923. i kasnije u službi željeznice, još prije Božića te razlike biti isplaćene.

Obrov:

Gospodarsko-izobraževalna misija zadružništva.

Pisati Amerikancem ali Nemcem o gospodarskim problemih je prav lahka stvar, kajti zavest imaš, da se bodo čitatelji za stvar vsaj zanimali. Ljudstvo pri nas je bilo vzgojeno povsem na drug način. Naše javno življenje gospodarskim problemom ni dajalo v vsej preteklosti nikoli dovoljne prednosti. Saj vemo, da so se vse volilne in take bitke vjevale večinoma na duhovnih vprašanjih, če se take plitvice sme tako imenovati. Eni so z vso zgovernostjo branili »ogroženo« vero, drugi so se hejslovali na raznih paradah, ljudstvo je pa zaostajalo in gospodarsko ni napredovalo, vsaj ne tako, kakor bi lahko, če bi javne institucije večino svojih energij posvečale gospodarskim vprašanjem. Mnogi bodo sicer ugovarjali, da je bilo s snovanjem raznih hranilnih in kreditnih zadrug in enakih institucij mnogo storjenega, toda kar je bilo storjenega, je bilo v zadnjih desetletjih in še to pod vodstvom redkih posameznikov, dočim je večina humanistično izobražene inteligence tudi v teh časih pesnikovala.

Na žalost je precejšen del te ideologije prešlo tudi na naš delavski pokret. Saj imamo še sedaj vse polno funkcionarjev raznih delavskih organizacij, ki gledajo na gospodarske probleme iz primerne višine. Baš tem bi rad dopovedal, da brez potrebne gospodarske izobrazbe tudi oni trajno ne bodo mogli izhajati. Že če hočeš izdajati časopis ali spisati in založiti brošurico ali knjigo, se ne moreš izogniti vprašanju, kakšne stroške boš imel s tem podjetjem in kakšni bodo dohodki. Treba ti je nekoliko proračuna. S tem da je bilo pri nas izdanih že mnogo časopisov brez predhodnega proračuna še ni podan dokaz, da ga ni treba. Saj je večina propadla baš na tem, ker so finančno opešali.

Če sediš v upravnem odboru te ali one socialne institucije, n. pr. bolniške blagajne ali kaj sličnega, ni dovolj, da poznaš zakonito osnovo te institucije, temveč moraš biti več še vsaj zasilnega čitanja bilance in go-

spodarskih računov, da boš uspešno deloval in z najmanjšimi izdatki dosegel za člane čim večji efekt. Razmerna prav velikega gospodarskega znanja pa potrebuješ, če hočeš s pridom delovati v kakem občinskem svetu ali celo zastopati svoje delavske tovariše pri kakem meznem gibanju. Ne enkrat se pripeti, da parira podjetnik s trditvijo, da dela podjetje v zgubo, delavski zastopnik, na drugi strani, pa ne vedo povedati drugega, da so delavci lačni in raztrgani in gospod podjetnik naj bo vendar toliko uviden in naj povisa plače. Toda gospodarskega znanja ni treba samo kadar podjetje prikriva dobiček in izkazuje zgubo, temveč še bolj takrat, če ima podjetje res zgubo in jo hoče prevladati na delavske plače. Uspeh delavskega zapnika ne more izostati, če pokaže na te ali one izdatke podjetja, ki bi jih bilo mogoče brez škode prištediti. S takim nastopom bo vzbudil pri podjetniku respekt in prepričanje, da ima opravka z resnimi možmi, ki bodo — če udarijo — res tudi zadeli!

Tudi ostalim članom delavskih organizacij, ki ne opravljajo zapniških funkcij, ni treba misliti, da je gospodarska izobrazba zanje nepotreben luksuz. Če se spomni, kako težko si prislužijo svoj denar, jim bo jasno, da uganjajo takrat luksuz, kadar ga ne produktivno zapravijo. Poglejmo en sam primer: Marsikdo štedi na ta način, da si kupi obleko iz najcenejšega blaga. Ker nima primerne gospodarske izobrazbe ne ve, da bo to obleko še enkrat prej raztrgal, kakor če bi si nabavil za tretjino dražje blago, pri tem bi mu pa odpadel še dvakratni krojaški račun. Praktični Anglež pravi: »Nisem tako bogat, da bi kupoval ceno blaga.«

Kakor je torej izven dvoma, da je vsaj nekaj gospodarske izobrazbe slehernemu potrebna že v današnjih razmerah, toliko bolj potrebna bo z razvojem, če bo vpliv delavske besede tudi v podjetjih naraščal. Vzemimo slučaj, da bo angleško delavstvo že pri prihodnjih volitvah dobilo preko

polovico poslancev v parlamentu. Jasno je, da bo v tem slučaju izvajala delavska vlada podružabljenje sedanjih privatnih industrij, recimo rudnike. Res je sicer, da ne bi sedli vsi rudarji za pisalne mize in vodili knjigovodstvo teh rudnikov, toda njihovi zaupniki bodo morali imeti, če ne več; vsaj toliko gospodarskega znanja, da bodo znali vodilne uradnike vsaj kontrolirati. In ker je v Angliji več tisoč rudnikov, jim bo treba izobraziti cele legije delavskih zaupnikov za ta posel. Menda je vsakemu jasno, da brez takih zaupnikov ni provedljivo nikakršno podružabljenje ne te, ne one gospodarske panoge!

Brez gospodarskega znanja ni demokracije podjetij! Toda kje dobiti to znanje? V šoli? Nemogoče. Nemogoče že vsled tega, ker takih množic ni mogoče pošiljati v šolo, ker bi učiteljev primanjkovalo, predvsem pa sredstev za njihovo izdrževanje. Povrh tega je pa gospodarsko izobraževanje v šoli približno toliko vredno kakor učenje plavanja na postelji.

Plavanja se naučiš le v vodi, delati pri delu in gospodariti pri gospodarjenju!

Opet „borba“ protiv tuberkuloze.

Tuberkuloza poprima medju željezničarima strahovite razmjere, te ih mnogobrojno i neusmiljeno satire. Postotak tuberkuloznih željezničara sve je veći. Dok je pod konac prošle godine od oboljelih službenika na tuberkulozi bolesnih bilo svega oko 20 do 21%, sada već, opet prema izvještaju g. Dr. Dobrodolca, šefa saniteta Ministarstva Saobraćaja, prelazi 26 i 30%. Strahovit je to porast za tako kratko vrijeme. Toga radi nikakva akcija nije na odmet, kojoj bi bio cilj, da se toj proždrljivoj nemani stane na kraj.

Posljedice haranja tuberkuloze medju željezničkim osobljem ne dolaze do izražaja samo u tome, što velik broj službenika sve češćije poboljeva i postaje nesposoban za željezničku službu; već i u tome, što veliki procenat bolesnih počinje biti sve teži teret za budžet ličnih rashoda. To će biti glavni razlog, da se i sa zvanične strane pomišlja na »borbu« protiv tuberkuloze. Sa tim zadatkom održana je opet jedna — konferencija. Kao uvijek, tako i sada počinje se sa — konferencijom. Ovoga puta održana je konferencija po nalogu samog Ministra Saobraćaja. Istoga je zastupao g. Jevrem Popović, generalni inspektor sveukupnog saobraćaja, koji je, prema izvještajima građanskih listova, izjavio, da se pokazala već odavno potreba da se ovo važno pitanje raspravi i donesu shodne odluke.

Poslije njega je podnio referat dr. Josip Dobrodolac, šef saniteta ministarstva saobraćaja. On je istekao da je broj tuberkuloznih kod nas vrlo velik. Tako je od 305 službenika koji su u prvoj četvrti ove godine bili na komisiji, konstatirana tuberkuloza kod 115, t. j. ako se izrazi u postocima kod 38 posto. U drugoj četvrti ove godine taj je procenat iznosio 26.6 posto, a u trećoj četvrti iznosit će procenat oko 29%. U svom je referatu dr. Dobrodolac stavio opširan predlog šta bi sve trebalo poduzeti, da se suzbije ta bolest i na koji način da se liječe oboljeli. Njegov opširno motiviran predlog ima kojih 19 tačaka. Dr. Dobrodolac prije svega misli da bi trebalo bolesne službenike izolirati, a onda otvoriti sanatorije za liječenje bolesnih. Za one koji su manje bolesni moglo bi se urediti kućno liječenje, ali samo u slučaju gdje je sigurna izolacija i gdje su higijenske prilike u kući povoljne. Osim toga trebalo bi podići oporavilišta za one bolesnike koji su preboljeli, a nemaju gdje da se oporavljaju. Isto tako treba otvoriti dispanzere, gdje bi službenici bili poučavani i savjetovani i gdje bi dobivali pomoć. Trebalo bi organizirati stalno sistematsko poučavanje saobraćajnog osoblja o tuberkulozi osobito o tome, kako da se očuvaju od nje. Trebalo bi poboljšati životne prilike saobraćajnog osoblja u prvom redu stanove, hranu i odijela. Zatim poboljšati njihovo financijsko stanje,

V zadružnih organizacijah imamo povsod na čelu ljudi, ki se na gospodarstvo razumejo. Toda, kapital ni lastnina in oni morajo vsako gospodarsko potezo, vsako kretnjo opravdati pred zastopniki njihovega članstva. Važnejše zadeve pa pri članstvu samem. Predložiti morajo vsakoletno bilanco vsemu člansvu, ter razložiti in utemeljiti vsako posamezno postavko. Tako dobe odborniki upogled v vse gospodarske finese, članstvo pa vsaj najelementarnejše gospodarsko znanje. Spočetka gre sicer trdo, toda organizacija deluje neprestano in danes se posveti v glavnem temu, jutri onemu. Onim, ki imajo nekaj predizobrazbe in dovolj agilnosti preje, drugim kasneje.

Če pa primerjamo gospodarsko znanje onih delavcev, ki so par let delovali v gospodarskih organizacijah z onimi, ki niso, pa vidimo, kakšna čuda ustvarja zadružna organizacija v glavah svojega članstva.

Razprava o tej temi se mi je sicer nekoliko razvlekla, toda čutim toliko omalovaževanja gospodarske izobrazbe, da so mi stavki kar leteli izpod peresa.

upoznati saobraćajno osoblje sa štetnim posledicama uživanja alkohola, treba pomagati sportska društva saobraćajnog osoblja, osnivati čitaonice i knjižnice, gdje bi se održavala predavanja, koja bi službenici po mogućnosti što više posjećivali i tako bili odvrćani od gostionica, kavana i ostalih zadimljenih neprozračenih mjesta.

Isto tako bi trebalo urediti prehranu osoblja, osobito onoga u službi, suzbijati bolesti i alkoholizam, poučavati osoblje da se drži čisto, ali prije svega da se osoblju dade mogućnost, da uredi higijenski način svog života. Osim toga treba organizirati saradnju saniteta sa bolesničkim fondom. Bolesnički fond je administrativno finansijske prirode, dok sanitetska organizacija ima davati inicijativu i nositi odgovornost za zdravstveno stanje saobraćajnog osoblja. Dalje treba provesti zaštitu djece saobraćajnog osoblja i odvikivati osoblje od loših navika, kao što su pušenje, u spavaćoj sobi prije spavanja, pljuvanje na pod itd. Trebalo bi također omogućiti saobraćajnom osoblju, da svake godine ode u inostranstvo, da vidi tamošnje institucije. Za rekonvalescente treba odrediti lakšu službu, gdje nema velikih naprezanja. Da bi se prije svega došlo do sanatorija i dispanzera, dr. Dobrodolac smatra, da bi svaki saobraćajni službenik i radnik kroz 3 godine trebao da plati svakog mjeseca barem po 5 Din u gornju svrhu.

Poslije toga se o ovom referatu i o predlozima dra. Dobrodolca povela opširna diskusija, u kojoj je sudjelovalo više govornika, a u prvom redu dr. Laza Gjorgjević, koji je govorio u prilog podizanja sanatorijuma, dr. Vasa Knežević i mnogi drugi. Odlučeno je, da se nadležni pobrinu u prvom redu za što bolju prehranu osoblja u službi, da se organizira rad na podizanju željezničkih stanova, koji bi bili najhigijenskije uredjeni sa malim baščicama, gdje bi osoblje provodilo svoje slobodno vrijeme i bavilo se povrćarstvom i pčelarstvom. Naglašeno je, da ti stanovi ne treba da budu u blokovima, nego u manjim zgradama sa stanovima za jednu do dvije porodice i da svaki stan imade slobodan prostor oko kuće, te zemljišta za sijanje. Isto tako je istaknuta potreba, da se stvore dječja skloništa i to najprije za onu djecu, koja su na dojenju, kako bi se što bolje odnjegovala. Isto tako je istaknuta potreba podizanja dječjih zabavišta, oporavilišta i sanatorija, te izgradnje jedne do dvije moderne bolnice za saobraćajno osoblje. U svim tim pitanjima istaknuta je nestašica i potreba novčanih sredstava, da bi se ove ideje ostvarile. Pošto su saslušana sva mišljenja na konferenciji, predsjednik g. Popović je predložio, da se osnuje akcioni odbor, koji će stvar formulirati i podnijeti kao predlog ministru saobraćaja.

Taj je predlog jednoglasno prihvaćen, pa je izabran odbor, u koji su pored g. Popovića, ušla gg. Dobrodolac, dr. Vračević, Duduković i dr.

Ovo je u glavnom rezultat održane konferencije. Kad nebi poznavali prilike, pod kojima željezničari žive i pod kakvim uslovima obavljaju svoju tešku službu, mogli bi ovoj »akciji« protiv tuberkuloze još i povjerovati, ali budući da poznamo suštinu stvari i znamo uzročne tuberkuloze, moramo reći, da je i ta »akcija« samo udarac po vodi. Rezultat će biti neka ustanova sa nekoliko direktora, inspektora itd., dočim stvarnih rezultata biti neće. Njih će biti nemoguće postići prosto s razloga, jer se u klicu te zvijeri-tuberkuloze, njezinog glavnog rasiadnika: u dug radni dan, nehigijenske uslove rada, u skotski mizerne plate i prenapornost rada i službe uopće ne misli dirati. Tih pitanja se je konferencija samo dotakla, stidljivo ih je napomenula, ali za njihovo riješenje niti riječi nije zalo-

žila. Razumijemo zašto ne. Oni, koji bi isticali suštinu problema i tražili njegovo riješenje, tih na konferenciji nije bilo, jer su imali dostup na konferenciju le upravnici fondova (višji činovnici) i imenovani predsjednici upravnih odbora (opet viši činovnici I. kategorije) te šef saniteta.

Povodom i ove najnovije »akcije« protiv tuberkuloze možemo reći opet samo ono, što smo i u povodu nedavno izjavili. **Uzročnici tolikog procenta tuberkuloznih željezničara nisu medicinsko-kurativne prirode, već socijalno-ekonomski: njih potencira težak i bijedan željezničarski život, kojeg im uzrokuju premalene plaće sjedne, te prenaporan rad s druge strane. Tek sa odstranjenjem tih najglavnijih i najčešćih uzročnika tuberkuloze među željezničarima, biti će smanjen i procenat od tuberkuloze bolesnih. Dok se to ne učini, svaka druga akcija protiv tuberkuloze više je površnost, nego li temeljito postavljen cilj.**

Važna poročila.

Vspostavitev banskih uprav.

Z 11. novembrom 1929 so začele delovati banske uprave in so bile ukinjene vse oblastne samouprave in velika županstva. Vse vloge, ki ste jih doslej naslavljali na naslov: oblastna samouprava, odnosno veliko županstvo, pošiljajte le na naslov banske uprave.

Banska uprava ima naslednje oddelke: 1. splošni, 2. upravni, 3. poljedelski, 4. prosvetni, 5. tehnični, 6. za socijalno politiko in narodno zdravje, 7. finančni, 8. v posameznih banovinah sme minister za trgovino in obrt osnovati oddelke za trgovino, obrt in industrijo. (§ 7.)

Vsak oddelke se potem deli na odseke in referate.

V vsaki banovini se ustanovi

banski svet

kot posvetovalni organ. Banski svet šteje v vsaki in dunavski banovini po 30 članov, v vardarski, drinski in moravski po 25 in v ostalih banovinah po 20 članov. (§ 26.) Dravska banovina bo imela torej 20 članov banskega sveta. Te člane imenuje in odstavlja notranji minister. Banski svet bo imel dve do tri seje na leto po par tednov.

Ban ima pravico izdajati naredbe v mejah zakonov in z odobrenjem pristojnega ministra skrbeti v okviru svojega proračuna za gospodarske, socijalne, prometne in kulturne ustanove. To pa le toliko, kolikor nimajo namena ali pomena za vso državo.

Sprememba zakona o prometnem osobju

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra prometa in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal zakon o izpremembi čl. 180. zakona o državnem prometnem osobju od 28. oktobra 1923. Zakon se glasi:

§ 1. Odstavek IV. čl. 180. zakona o državnem prometnem osobju se izpremeni in se glasi:

»Proti sklepu prvostopnega disciplinskega sodišča zaradi zahteve po obnovitvi disciplinskega postopka je dovoljen priziv na disciplinsko sodišče II. stopnje v teku 15 dni. Drugostopno disciplinsko sodišče bo po proučitvi sklepa o zahtevi po obnovitvi postopka odločilo, ali naj se na podlagi predloženega gradiva ta sklep razveljavi ali pa potrdi. Odločitev drugostopnega disciplinskega sodišča je izvršna.«

§ 2. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, in dobi obvezno moč s priobčitvijo v »Službenih Novinah«.

Goljufije pri dobavi železniških pragov.

Koncem oktobra so prišle oblasti na sled velikim malverzacijam, ki so jih zagrešili višji železniški uradniki v dogovoru s šumskim podjetjem

»Pobeda« v Banjaluki pri dobavljanju železniških pragov. Država je oškodovana za več stotisoč. Na malverzacije je opozoril oblasti bivši uradnik podjetja »Pobeda«, Fabijan Stipanović, ki je bil nedavno odpuščen. Na podlagi njegove prijave sta bila na zahtevo zagrebške železniške direkcije aretirana v Banjaluki lastnika podjetja Stevo Piletina in Grgur Mitrović, razen tega pa višji uradnik zagrebške železniške direkcije inž. Goranin, ki je prevzemal železniške prage. Uvedena preiskava je namreč ugotovila, da je inž. Goranin v dogovoru s podjetjem in z nekimi uradniki zagrebške železniške direkcije prevzemal proti predpisom tudi blago, ki ni odgovarjalo. Razen tega je ugotovljenih več primerov, da je inž. Goranin prevzel po dva- in trikrat isto blago in ga seveda dvojno in trojno zaračunal.

Tako so poročali dnevni listi in od 26. oktobra dalje so prenehale o tej aferi vse vesti. Ni čudno, da ponekod zmanjkajo krediti in da se je zlasti v zagrebški direkciji vsako zimo odpuščalo stotine in stotine progovnih delavcev, družinskih očetov, brez vraščanja, kako bodo njih družine preživele zimo. Običajen izgovor »nema kredita« je zadostoval, da so romali družinski očetje na cesto in nikdo ne povrne škode tem družinam, ki je nastala ravno vsled takih malverzacij, kot so zgoraj opisane. Tudi ta primer jasno govori, da je nujno potrebno vsaj posvetovalno sodelovanje zastopnikov prizadetega osobja, ki bo znalo pravočasno priti na sled taki manipulaciji in preprečiti ogromno škodo tako napram podjetju kot napram osobju.

Razsodba v šumskem procesu.

Vsi obtoženci obsojeni na izgubo pokojnine. Za kazensko dejanje bodo odgovarjali pred rednimi sodišči.

V Beogradu se je začelo 18. novembra ob 11. dopoldne v tretjem odelenju državnega sveta čitanje obsodbe proti Luju Novaku in drugom, obtoženih zaradi šumskih afer. Čitanje obsodbe je trajalo 2 in pol uri. Od obtožencev je prisostvoval današnji zaključni seji tega procesa g. Lujo Novak. Obsodba, ki obsega več ko 90 tiskanih strani, veli:

Po izvršeni preiskavi je sodišče vzelo v predhodno razpravo in v ocenitev zahtevo posameznih obtožencev in njihovih braniteljev, naj bi se nabavili neki novi službeni podatki, naj bi se zaslišale nove priče, naj bi se potom novih strokovnjakov sestavila nova poročila in naj bi se končno omislilo poročilo anketnega odbora. Sodišče je ugotovilo, da ni povoda za odlaganje procesa, ker smatra, da bi ti novi dokazi nikakor ne izpremenili stanja stvari, kakor ga je ugotovila dosedanja preiskava. Po drugi strani pa bi ti novi dokazi ugotavljali samo okolnosti, ki so z

dosedanje preiskavo razjasnjene, ali pa okolnosti, ki bi bile brez vpliva na dosedanje ugotovitve. Neumestna je nadalje zahteva po predložitvi poročila anketnega odbora kot organa parlamenta, ker je bilo to poročilo namenjeno samo parlamentu. Vrh tega se je preiskava v tem kazenskem procesu vodila popolnoma samostojno in se poročilo anketnega odbora ni moglo vzeti kot dokaz in je lahko tvorilo samo temelj za samostojno preiskavo. S kršitvami službenih dolžnosti, kakor so navedene v obtožnici, so obtoženi kršili zakonske predpise. Ta kršitev predstavlja nepravilnosti v službi s hujšimi posledicami v smislu člena 159. uradniškega zakona, ker so se ponavljali in so bili v važnih vprašanjih oškodovani državni interesi. Ker so bili ti prestopki storjeni v aktivni službi obtožencev, se kaznujejo v smislu čl. 217. točka 1 uradniškega zakona po čl. 218 istega zakona, v kolikor so sedaj v penziji, a obtoženec Vabina se kaznuje po čl. 165 tega zakona, ker je v aktivni službi. Obtožencem je sodišče priznalo kot olajševalno okolnost, da še niso bili disciplinsko kaznovani, kot obtežilno okolnost pa dejstvo, da gre za veliko število dejanj. V kolikor se pojavljajo v posameznih dejanjih znaki dejanj, kaznivih po splošnem kazenskem zakonu, jih disciplinsko sodišče ni pretresalo, nego prepustilo pristojnim sodiščem v nadaljno postopanje. Sodišče je nadalje med razpravo opazilo, da nekaj uradnikov, ki so sodelovali pri nedovoljenih dejanjih, ni bilo obtoženih in da proti njim sploh ni bila naperjena preiskava. Zato je na osnovi § 9. kazensko-sodnega po-

stopnika sklenilo, da o tem obvesti ministra zaradi nadaljnjih zakonskih ukrepov.

Na osnovi ugotovljenih dejstev in členov 165, 172, 193, 194, 218 in 222 uradniškega zakona je sodišče sklenilo, da se obtoženi dr. Lujo Novak, pomočnik ministra za šume in rudnike v pok., Miodrag Stamenković, generalni direktor v pok., Slavoljub Ilić, načelnik v pok., Karel Karob, direktor šum v pok., Josip Hos, inšpektor v pok., Dimitrije Milošević, pravni referent v pok. in Ivan Širer, direktor v pok., kaznujejo po čl. 218 v zvezi s členom 217 točka 1 uradniškega zakona z izgubo pokojnine. Obtoženi Radovan Babić, inž. in uradnik 8/I. se kaznuje po čl. 165 točka 2 uradniškega zakona z 20% znižanjem osnovne in položajne plače za dobo enega leta in z ustavitvijo napredovanja v dobi treh let. Obtoženi se končno oproščajo vseh dejanj, katerih niso krivi.

Sprememba na direktorskih mestih.

Ljubljanski železniški direktor ing. Knežević je premeščen v Subotico in za direktorja v Ljubljani je imenovan g. dr. Borko, ki je že bil svoječasno ljubljanski direktor. Te spremembe ne bomo komentirali, na naslov novega direktorja naslovimo le sledeče:

Ni zadosti in tudi ne v duhu obstoječih zakonov, da se od osobja zahteva le izpolnjevanje dolžnosti, da se zahteva od osobja, da mora tudi preko svojih sil vršiti službo, ampak dolžnost vsakega direktorja je, da skrbi, da bo osobje lahko uživalo zakonito zajamčene pravice.

Obl. sekretarijat Sarajevo.

Iz industrijskih železnica.

Prijedor.

U nedjelju 10. novembra održata je u Prijedoru skupština željezničara industrijske željeznice Prijedor-Knin, na kojoj je osnovana podružnica našega Saveza. Skupštinu je otvorio i istom rukovodio drug Franjo Čuljat. O potrebi i značaju organizacije govorio je drug Tomo Zima iz Sarajeva. Izlaganja druga Zime prisutni su pažljivo saslušali i njegova izlaganja odobrili. Poslije govora druga Zime prešlo se na izbor podružničkog odbora, u koji su izabrani slijedeći drugovi: Predsjednik: Jovo Gloginja; potpredsjednik: Nikola Aleksić; tajnik: Stojan Radulović; blagajnik: Ilija Knežević i bez funkcije Fabijan Tupek. Nadzorni odbor: Andrija Sarić, Drago Bunić i Ilija Sarić.

Srnetica.

11. novembra održata je skupština željezničara u kantini u Srnetici kojoj su prisustvovali svi službe prosti željezničari. Skupština je bila sazvana u cilju osnivanja podružnice našega saveza u Srnetici. Ovoj skupštini ispred oblasnog odbora prisustvovao je drug Tomo Zima iz Sarajeva, koji je prisutnima obrazložio značaj i potrebu organizacije. Osim toga prikazao je položaj industrijskih željezničara sa položajem državnih željezničara iza kojega industrijski željezničari mnogo zaostaju. Poslije govora druga Zime razvila se diskusija i svi prisutni izjavili su da pristupaju u Ujedinjeni Savez Željezničara Jugoslavije. Iza toga prešlo se na izbor podružničkog odbora, u koji su ušli slijedeći drugovi: Predsjednik: Nikola Rodić; potpredsjednik: Gorić Salko; tajnik: Adem Karabašić; blagajnik: Jovo Ninković i član odbora: Marko Bilangija. Nadzorni odbor: Nikola Čačić, Gojko Ostojić i Gjuro Kovačević.

Oštreli.

16. novembra održana je konferencija željezničara u Kasini u Oštrelju. Ovu konferenciju sazvala je podružnica u Drvaru, a na istoj je prisustvovao i drug Tomo Zima iz Sarajeva.

Konferenciji je pretsjedavao potpredsjednik podružnice drug Franjo Manek, koji je prisutne pozdravio i dao riječ drugu Zimi. Drug Zima u svojim izlaganjima o položaju indu-

strijskih željezničara prikazao je teško ekonomsko stanje u kojem se oni nalaze. Naročito je vrlo težak položaj željezničara »Šipadove« željeznice, jer oni u svakom pogledu izostaju iza državnih, pa i mnogih privatnih željezničara. Za ovo stanje krivi su sami željezničari, jer nisu posvaćivali dovoljno pažnje svom životnom pitanju. Industrijski željezničari ako žele svoj položaj popraviti, treba da se svi do jednoga organizuju u organizaciju u kojoj se nalaze svi ostali svesni željezničari i da kroz organizaciju traže ona prava koja imaju ostali željezničari, a iza kojih željezničari sa pruge Prijedor-Knin daleko zaostaju.

Izlaganja druga Zime bila su od svih prisutnih pažljivo saslušana i sa odobravanjem popraćena. Na svima se opazila volja da u buduću živo porade na dizanju organizacije te da složnim radom nadoknade ono što je kroz godine nerada izgubljeno. Drug Manek pozvao je prisutne da izaberu povjerenike koji će se brinuti oko ubiranja članskih prinosa i organizovanja. Za povjerenike izabrani su drugovi: Bosnić, Debeljak, Dodig i Očanović. Poslije izbora povjerenika drug Manek zaključio je ovu uspješnu konferenciju sa pozivom na sve prisutne da pristupe u redove Ujedinjenog Saveza Željezničara Jugoslavije, jer samo složnim radom i kroz organizaciju moći ćemo izgraditi bolji život i bolju budućnost.

Drvar.

17. novembra održana je u Radničkom Domu u Drvaru konferencija željezničara. Konferenciji je pretsjedavao drug Franjo Manek a o dnevnom redu govorio je drug Tomo Zima iz Sarajeva. Drug Zima u svom govoru objasnio je prisutnima rad našega Saveza te sve njegove napore, koje Savez čini u zaštitu ne samo državnih nego i privatnih željezničara. Govor druga Zime pažljivo je saslušan i svi prisutni izjavili su da je potrebno još življe i još više raditi na dizanju i jačanju organizacije u kojoj je spas svima željezničarima.

U diskusiji, koja je potrajala duže, iznešene su mnoge žalbe a naročito sa strane pružnih radnika i čuvara pruge. Pružnim radnicima, ako moraju da rade prekovremeno, ne plaća se rad sa 50% više, kako je to radnicima zagarantovano u Zako-

nu o zaštiti radnika. Isto tako čuvari pruge moraju vršiti službu 12 sati a plati im se samo 10 sati. Povodom ovih žalbi konferencija je zaključila da se pakupe svi podatci o nepravilnosti i kršenju osmočasovnog radnog

dana te neplaćanju prekovremenog rada po zakonu i da se na to uporedu mjerodavni, koji treba da u prvome redu poštuju postojeće zakone.

Vijesti obl. sekretarijata Zagreb

Skupštine i sastanci.

*Sisak.

U subotu, dne 9. novembra o. g. održali smo vanredno posjećenu skupštinu željezničara u prostorijama gostione »Šibenik«. Pored radnika, skupštini je pridobio broj imenovanog i prometnog osoblja.

Skupštinu je otvorio u 20 sati drug Klinc, predsjednik podružnice, pozdravivši sakupljene i objasnivši u kratko važnost dnevnog reda. Dao je riječ drugu Brlić, delegatu Obl. Odb. iz Zagreba. Drug Brlić podnio je skupštini iscrpan izvještaj o izvršenoj intervenciji kod ministarstva saobraćaja, kojoj je prisustvovao kao delegat osoblja Dikcije Zagreb. Delegacija podnijela je ministru pismene i usmene predstave po svima važnim pitanjima: Radničkom Pravilniku, novom Zakonu o državno-saobraćajnom osoblju, novim Pravilnicima o sporednim nadležnostima, Pravilniku o odijelu itd. Među inim, podnesene su i predstave za isplatu zaostataka iz god. 1923. i 1924. radničkom osoblju i za povračaj iz god. 1920. radi štrajka otpuštenih željezničara. G. ministar saslušao je sva usmena objašnjenja i dao obećanje, da će predstave proučiti i nastojati izaći u susret. Kod rastanka je naglasio, da i njemu leži na srcu položaj i napredak otpuštenih željezničara, jer bez zadovoljnih željezničara ne može biti uređenog saobraćaja, te se izjavio spremnim naše delegacije i u buduću primati, ako se na njega u općim željezničarskim pitanjima obraćale budu.

Iako nekih rezultata ove naše intervencije još ne vidimo, osim što je izdano naredjenje da se istraže dugovanja radnicima iz god. 1923.-24., ipak, već time, što smo imali mogućnost da neposredno ministru izložimo sve naše tegobe i nevolje, postigli smo izvestan uspjeh. Obećanja g. Ministra ne trebaju nas uljuškati, pa da prekrštenih ruku čekamo, već od sada kao i do sada, pognimo na živ rad i dižimo našu organizaciju. Snažom organizacije uspjeli smo zainteresirati mjerodavne faktore za vitalna željezničarska pitanja, a isto tako snažom organizacije moramo ih izvojevati.

Ova izlaganja druga Brlića popraatila je skupština živim odobravanjem. Iza toga govorio je drug Dručić preporučujući članovima, da budu međusobno složni i spremni na najveću žrtvu za organizaciju, a još neorganizovani neka nastoje čim prije svrstati se u naše redove. Svaki član neka nastoji, da do konca godine dovede u organizaciju najmanje jednog novog člana. Svi treba da za organizaciju radimo i svi moramo biti spremni na neku žrtvu, jer se norganizacija za sve nas podjednako bori.

Budući se više nitko nije javio za riječ i jer je vrijeme odmaklo, zaključio je drug Klinc skupštinu apelom na sve prisutne, da imaju na umu, da samo velika i čvrsta organizacija može donijeti željene plodove.

Nova Gradiška.

U nedjelju, dne 20. oktobra o. g. održali smo dobro posjećenu skupštinu, na kojoj smo raspravljali o svima našim životnim pitanjima, a naročito o rezultatu intervencije kod ministarstva saobraćaja. Osim ovoga izvršili smo izbor novog predsjednika podružnice, budući da nam je dosadašnji predsjednik promijenio struku i mjesto službovanja, pa nije više u mogućnosti, da dužnostima udovoljava.

Sa zadovoljstvom smo primili doznajnu postupak našeg Saveza, kojim je lično i pismeno obavijestio g. Ministra Saobraćaja o svim pitanjima, kojima treba posvetiti pažnju i riješiti ih povoljno za željezničare. Naročito treba to činiti sa Radničkim Pravilnikom, kako bi se i položaj radnika jednom uredio, da bi i radnici jednom znali, koja su im prava i koje dužnosti. Ovo dosadanje stanje štetno je kao za radnike tako i za željeznicu. Radnici nemaju nikakvih zagarantovanih prava, a to ima za posljedicu, da ne mogu ni dužnostima udovoljavati kako bi trebalo. Isto tako treba uvažiti i zahtjeve, kojima se traži poboljšanje položaja imenovanom osoblju.

Za predsjednika podružnice jednoglasno je izabran drug Petranović Ilija. On će, članovi se nadaju, sav se posvetiti radu za organizaciju i pripomoći, da se nađe članstva, koje polaže u organizaciju, ostvare.

Posle izvršenog izbora predsjednika razvila se rasprava o pitanjima, koja su članovi sa svoje strane potaknuli. Povodom te rasprave zaključeno je, da se živo poradi, kako bi radnici imali pravo na nesmetanu režijsku vožnju, te pravo na režijsku vožnju brzim vlakovima i zagarantovano pravo na plaćeni godišnji odmor posle 1. godine službe. Time je predsjednik zaključio skupštinu pozivom svima željezničarima, da čvrsto i vjerno istraju u redovima organizacije.

Šibenik.

U ponedjeljak, dne 11. novembra o. g. održali smo ponovno vrlo dobro posjećen zbor željezničara u prostorijama zemljoradničke čitaonice. Velik broj posjetitelja najbolje nam dokazuje, koliko se našem radu oko poboljšanja životnog položaja željezničara psvećuje pažnja.

Zbor je otvorio drug Krnić, predsjednik podružnice, pa pozdravivši sakupljene prešao je na dnevni red: položaj ložioničkih radnika, položaj osoblja stanice, turnusi, te izvještaj o podnešenju predstavi za pružne strazare. Pored predsjednika, u raspravi po

svima pitanjima sudjelovalo je više drugova. Iznošeni su mnogi pametni i zdravi predlozi, na osnovu kojih su donešeni sljedeći zaključci:

Da se zatraži od uprave ložione, da poštuje 8satni radni dan, a svaki rad preko toga, da naplaćuje sa 50% više, kao što to propisi određuju. Time u vezi da se odmah prestane sa praksom skraćivanja radnog dana za onoliko sati, koliko se je dulje radilo, jer je takav postupak protuproisan.

Nadalje da se svim radnicima čim prije isplate zaostaci iz god. 1923. i 1924., t. j. za vrijeme od 25. augusta 1923. do dana predodjenja na satne plate.

Da se kod izradbe novog Zakona o d. s. o. uzme u obzir, da je Dalmacija najskuplji kraj zemlje i da treba da bude uvrštena u prvi razred skupocje, da se zagarantuje za brdske pruge veća kilometraža i da se sve osoblje u mjesecima malarije opskrbi posebnim dodatkom u novcu ili u naravi.

Da se vlakopratnom osoblju podijeli bunde, a naročito vozovodjama, kojima su na štetu željezničke službe i njihovog zdravlja bile oduzete. Isto tako da se i radnicima u radionici podijeli najmanje 2 radna odijela godišnje.

Nadalje, da se službenim jedinicama čim prije odobre potrebni naknadni krediti, kako bi se uposlili na besplatnom dopustu se nalazeći radnici. Svem pak radničkom osoblju da se poštuju prava na godišnje odmore, koji su zagarantovani Privremenim Pravilnikom.

Da se čim prije izvrši imenovanja ložica i ostalih privremenih službenika, koji su već po 10 i više godina u službi i stekli sve preduslove za imenovanja. Isto tako, da se ložicama ne smanjuje dnevnih plaća, koje su već godinama uživali.

Da se poduzmu ponovni koraci kod nadležnih, da se radni dan pružnih stražara na dalmatinskih prugama čim prije utvrdi na bazi 24 sati službe i 24 slobodno, jer je sadanje vrijeme od 24 sata, a iza toga odmor od samo 12 sati, za dalje nesnosljiv. Ne izdaje li se osoblju u susret, ono skida sa sebe odgovornosti, koje uslijed preduog radnog vremena i prekratkog odmora mogu da proizdaju.

Sa ovim zaključcima svršila je rad ova ljepo posjećena skupština. Zaključcima je cilj, da se istovremeno koristi i samom saobraćaju, pa se stoga svi nadamo, da će naići na mjerodavnim mjestima na razumijevanje i uvažanje.

Vrhovine.

Velika nevolja snalazi sve nas na ličkim prugama. Pored neimanja i skupocje svega, što nam za život treba, bije nas u zadnje vrijeme i sama naša t. zv. aprovizacija, koja se za nas u Lici ni malo ne brine. Prije je slala ovamo putujuće dućane, pa su si željezničari na pojedinim stanicama mogli nabaviti potrebno, a sad se više ni to ne čini. Sada moramo ići po živežne namirnice sve do Zagreba, što je velika muka i trošak, ali to nebi još bilo najveće zlo, kad bi imali za iste slobodan podvoz. Sada moramo i podvoz plaćati. Samim time, biti će Vam jasno, koliko je takvim stanjem naš život otežčan, a od nadležnih se nitko ne miče niti pokazuje volje, da nam je izdaje u susret. Ako se to u zadnji čas ne učini, mnogi od službenika na ličkim prugama stradaći će u zimi, kad naidju snegovi i smetovi i kada se po mjesec nikud izaći neće moći. Mnogome od nas prijeti opasnost formalne gladi.

Naša podružnica i dalje živi, ma da ju je teško održavati u toj sredini materijalne i duševne bijede. Ima nas svjesnih i požrtvovnih željezničara, koji znamo, da nam, u tom moru bijede i nevolje, samo organizacija i međusobna ljubav nešto pomoći može. Stoga ćemo i dalje istrajati.

Još Vam javljamo, da je našeg vjernog druga Heblera zadelsa teška nesreća: od upale pluća umrla mu je harna supruga, ostavivši mu na briži šestoro male dječice. Izrazujemo mu ovim putem naše saučee, a svi zajedno nastojat ćemo, da mu teško breme života učinimo što lakšim.

Dopisi podružnica i povjereništva.

Iz zagrebačke radionice.

U našoj radionici počinju izbijati stvari, sa kojima se nikako ne može biti zadovoljan. Preko cijelog ljeta radnike tjeralo se, da rade svakodnevno prekovremeno po 4 sata i forsiralo, da se čim više poslova svrši, što ima za posljedicu, da se sada, na zimu, poslovi ograničavaju i da nam se prijeti sa redukcijom. Kao razlog ne navodi se, da je smanjena potreba u poslu već, da su istrošeni raspoloživi krediti, za koje se ne može dobiti naknade. Radi toga, veli se, ili se mora otpustiti jedan dio radnika, ili pak smanjiti radno vrijeme za najmanje 1 sat dnevno.

U pretpostavci, da je istinit izgovor o istrošenim kreditima, moramo napomenuti, da to manje više oduje samo nesprenost radioničke uprave oko planomjerne i racionalne raspodjele rada i utrošenja raspoloživih kredita. O tome, da će se krediti iscrpiti i da će se vrijeme, kad je potreba rada radnicima najveća, nastati zastoj, moralo se je voditi računa i onda, kada se je radilo na vrat na nos i kada se je sililo na prekovremeni rad. Ako to nije do sada učinjeno, mi odlučno tražimo, da se o tome

vodi računa u budućnosti, da se ne dogodi više, da će se radnicima na zimu prijetiti sa otpustom ili smanjivanjem nadnice. Radnicima treba podjednako jesti zimi i ljeti, pa im treba osigurati i podjednaku zaradu.

Dalje, jedna vapijuća nepravda prema svim stalnim radnicima učinjena je naredjenjem M. S. br. 19.493-29, kojim je izdano tumačenje, da radnici nemaju pravo na besplatan podvoz namirnica za zimicu. Ta je nepravda toliko veća, jer su radnici tu pogodnost do sada nesmetano uživali. Pravda i pravo traži, da se ta pogodnost radnicima opet odobri, jer, oduzimanjem te pogodnosti nepotrebno im se pogoršava i onako teško snošljiv položaj.

Sa dalmatinskih pruga.

Perković-Slivno.

U našoj stanici ima 4 radnika čumuraša i čistača. Službu obavljaju izmjence po dvojicu u turnusu od po 24 sata, a iza toga 24 sata slobodno. Njihova je dužnost, da prebacuju uglji na lokomotivama od 44 redovna vlaka te nekoliko izvanrednih vlakova, da čiste dimnjake i pepelnjake, da odvoze leš iz kanala preko 20 metara daleko, da okreću strojeve i ktome još moraju pomagati u vodoopru. Kroz svih 24 sata rade neprekidno i vrlo naporno. Buduć se toliki napor jedva može izdržati, žalili su se ti radnici već nekoliko puta nadležnima i molili, da im se turnus izmjeni u 12 sati rada i 24 sata slobodno, što im se nije uvažilo. Dobivali bi odgovor: »Ako Vam nije pravo i ako ne možete, možete otići, a uzet ćemo radnike, koji će moći da rade.«

Loš poslodavac ovako od prilike postupa sa svojim radnicima. Dok možeš dobro, a kad se iscrpiš, oboliš ili obnemogneš, odbaci te kao iscrpljeni limun. Spomenuti radnici ipak ne vjeruju, da bi se ovako moglo snijma postupiti. U nadi, da će naći razumijevanja za svoj težki položaj i da će im se u pogledu skraćanja radnog dana izaći u susret, podnijeli su nadležnom šefu pismenu predstavku. Za očekivati je, da će se toj predstavi udovoljiti.

Labin.

Dne 29. septembra o. g. naredio nam je naš nadglednik, da odmah od 7 sati jutrom zaposjednemo i osiguramo prugu lijevo i desno, budući da je imao proći dvorski voz. Svi sekcijski radnici vršili smo tu dužnost od 7 pa do 23 sati, ostavši dakle u neprekidnom radu punih 16 sati. Za normalni razum i na osnovu propisa, koji kod željeznice još važe, znači, da smo bili toga dana na radu 8 sati redovnih i 8 sati prekovremenih, te da smo, po odredbama Privremenog Pravilnika, za taj dan imali dobiti naplaćeno 8 sati redovne nadnice, 8 sati prekovremene i 8 sati kao 100%tno povećanje na prekovremeni rad, dakle 3 nadnice. Medjutim, dobili smo samo jednu. Na zahtjev, da nam se isplati i druga i postotici dobili smo odgovor, da nam se ne može isplatiti više od jedne nadnice.

Ovo je, blago rečeno nepravda i gaženje jasnih propisa. I tada, ako nam se nebi priznao postotak na prekovremeni rad sa 100%, već samo sa 50%, ima nam se isplatiti 8 sati redovnih, 8 sati prekovremenih i 4 sata postotka. Svako nepriznavanje ovakve zarade i neisplaćivanje iste znači grubo otimanje i izrabljivanje naše radne snage. Naša dužnost kroz tih 16 sati, da čuvamo prugu radi prolaza dvorskog vlaka, nije bila ni mala ni lahka, a pogotovo ne, ako se uzme odgovornost, koja nas je svakoga terećila. Najmanje pak, što smo kod izvršenja te naše dužnosti zavrijedili, jest, da nam se ista propisno plati. To neka se čim prije učini, jer mi smo, ipak, samo radnici i živimo od zarade, koja je još uvijek premala za našu muku.

Split.

Oblasni Sekretarijat u Zagrebu podnio je upravi sekcije u Splitu opširnu predstavku, kojom traži, da se radnicima isplati sve zarada, na koju po postojećim propisima imaju pravo.

Živ i koristan rad našeg Saveza postaje sve više privlačnim i za struke, koje nisu čisto željezničarske. Tako, na pr., sve osoblje Dikcije pomorske plovidbe počinje izražavati želju, da se listom organizira u naš Savez. Do pred izvjesno vrijeme, to osoblje bilo je u članstvu žutih nacionalnih udruženja, u kojima je doživjelo samo razočaranja. Ona su ubirala članarinu, priredila nekoliko

suvišnih i glupih parada, na kojima je viša birokratija uživala i trošila pare oduzete od siromašnih pomoraca. Istovremeno, dok se je sa parama organizacije ovako gospodarilo, vsem pomorskom osoblju smanjena su moralna i materijalna prava. Svima je očigledno, da je takva organizacija, kao što je žuto udruženje željezničara i brodara, samo štetna, a ono što je nevaljalo i štetno nitko pametan ne može podupirati. Stoga je sve osoblje žutu organizaciju već davno napustilo i želi, da se primi u naš Savez. Nadamo se, da će Savez donijeti odluku, po kojoj će i pomorci moći biti u jedinstvenoj organizaciji sa željezničarima.

Inače naša podružnica i dalje ljepo napreduje. Prilaze nam svakog mjeseca novi članovi iz svih struka. Nadamo se, da ćemo skoro promet, stanica, ložionica i radionica te pruga sačinjavati jedno čvrsto povezano tijelo.

M. J.

»Stecaj bolesničkog fonda.«

Na dopis druga Š. D. iz Dalmacije, koji smo pod gornjim naslovom donijeli u broju 21 od 1. novembra o. g., primili smo od Oblasne Uprave Bolesničkog fonda u Zagrebu, pod br. 55.709-A-1929 od 18. novembra 1929., sljedeći ispravak:

U broju 21. od 1. novembra 1929. Vašega lista izašao je članak sa naslovom »Stecaj bolesničkog fonda« i sa šifrom Š. D.

Pošto je ovaj članak uvršten u grupu vijesti Oblasnog Sekretarijata Zagreb, to ova Uprava smatra, da se članak odnosi na prilike Bolesničkog fonda na teritoriji Oblasne Uprave Bolesničkog fonda u Zagrebu.

Pošto Vaše glasilo dolazi u ruke mnogih željezničara te bi ovako neispravno i tendenciozno napisani članak mogao da stvara krive pojmove među željezničarima, to se ova Uprava nalazi ponukanom, da sa par riječi reflektira na napisani članak.

Za sada molimo, da na osnovu člana 26. Zakona o štampi izvolite u Vašem narednom broju na istome mjestu i sa istim slovima izdati sljedeći ispravak:

Na članak »Stecaj Bolesničkog fonda« objelodanjen u broju 21 Ujedinjenog Željezničara u Ljubljani u ime Oblasne Uprave Bolesničkog fonda državno saobraćajnog osoblja u Zagrebu izjavljujem:

1. Nije istina, da članovi Bolesničkog fonda ne mogu da dobiju lijekove od saobraćajnih lekara i da saobraćajni lekari dnevno ne smiju da prepisuju nego samo do izvjesne svote.

Naprotiv je istina, da su saobraćajni lekari informacije radi izvješteni o visini svote, koju treba po mogućnosti da ne prekorače ali ujedno im je dozvoljeno da prepisuju najbolje lijekove bez obzira na visinu troška ako je lijek nuždan, a ako nije nuždan da uopće ništa ne prepisuju.

2. Nije istina da se u bolnicu ne može uputiti nitko drugi, nego samo teško ozlijeđeni i teško bolesni.

Naprotiv je istina da je saobraćajnim lekarima određeno da upućuju u bolnicu samo one slučajeve za koje kućno ili ambulantno liječenje nije više dostatno.

3. Nije istina da je ova Uprava »svima dužna« pa zato da se ne mogu davati lijekovi i bolesnike slati u bolnice, nego je naprotiv istina da je ova Uprava sve svoje dužovine iz ranijih godina likvidirala i isplatila.

4. Nije istina da Bolesnički Fond stoji pred stečajem, nego je naprotiv istina da su njegove finansije posve uredjene i da odgovara svojim obavezama po postojećim zakonskim propisima osiguranja.

5. Nije istina da su tobožnjem stečaju bolesničkog fonda krivi njegovi upravljači, nego je naprotiv istina da su upravljači upeli sve svoje najbolje znanje i savjesnost, da Bolesnički fond izdrže na nivou što može svaki objektivan posmatrač da ustanovi.

U ime Oblasne Uprave bolesničkog fonda državno saobraćajnog osoblja u Zagrebu

Upravnik Dr. Milan Šibl.

Puštamo ovaj ispravak onakav, kakav nam je stigao, bez obzira na event. formalne i zakonske nedostatke. Neka se čuje i drugo zvono. Puštamo ga za sada bez većeg komentara. Na čijoj je strani istina, željezničari to vrlo dobro znadu.

Opširniji komentar prepuštamo drugu Š. D. u narednom broju.

Željezničarski Kalendar za god. 1930.

Kao prijašnjih tako i ove godine centralna Uprava Saveza izdala je posebni »Željezničarski Kalendar« za god. 1930. sa lijepim i poučnim sadržajem. Pored kalendarskog dijela, u njem će članovi naći sve strane pouke o kretanju u službi, o vršenju dužnosti i sticanju raznih prava. Sam sadržaj kalendara objavili smo okružnicom svim podružnicama.

Cijena kalendara je Din 10.— po komadu. Obzirom na vrlo ukusnu i praktičnu

izradbu kalendara, a naročito pak obzirom na koristan i potreban sadržaj, ovo je sasmaniska i neznatna cijena. Nju može da podnese svaki član i željezničar, pa je za očekivati, da će biti vrlo malo onih, koji kalendara nebi naručili.

Pored praktične koristi, koju će svaki naručitelj kalendara imati, isti je istovremeno osiguran i za slučaj smrtno nesreće sa iznosom od Din 200.—, koji će Savez njegovoj porodici isplatiti.

S Cankarjem za delavsko kulturo!

Sijajen uspeh Cankarjeve družbe. — Pregled organizacijskega razvoja v prvem letu poslovanja. — 6000 članov.

Cankarjeva družba je postala z dnem ustanovitve ljubljenska delavstva in javnosti sploh. Z neverjetno marljivostjo in vestnostjo so šli zapupniki-poverjeniki raznih delavskih organizacij in tudi drugi simpatizerji delavskega gibanja na delo. Do dolocenega roka je bilo zbranih za Cankarjevo družbo okoli 4000 članov in

po podaljšanju roka za sprejemanje članov še okoli 2000, tako da šteje družba

ob zaključku 6000 članov.

Iz početka so nekateri zaupniki dvomili v možnost uspeha take delavske knjižne družbe, toda prvi lepi uspehi so zaupnike navdušili, hre-

penenje po dobrem čitju se je zbudilo v delavstvu in šli so na novo delo s tako marljivostjo, da je morala družba prirediti drugo naklado svojih knjig.

Družba je izdala štiri lepe knjige za svoje člane

ob nizki članarini 20 dinarjev.

Lepe, bogate po vsebini, za vsakogar vse ali vsaj mnogo, kar ga zanima. Celo meščanska in druga kritika se o knjigah izraža pohvalno.

Toda ni naš namen razpravljati danes o knjigah, marveč hočemo samo podati nekoliko slik, kako je družba široko zasidrana v prvi vrsti med organiziranim delavstvom in tudi v drugih plasteh prebivalstva.

Za leto 1929-30 je imela Cankarjeva družba

205 poverjenikov

po raznih krajih in organizacijah. Naš pregled se ozira samo na poverjeništa v Jugoslaviji. Razen teh poslujejo poverjeništa v Avstriji, v Nemčiji in v Ameriki.

Poverjeniki družbe so nabrali po raznih strokah naslednje število članov:

»Svoboda«	1128
Ujedinjeni savez železničarjev	989
Splošna delavska zveza	337
Konsumno društvo za Slovenijo	276
Zveza rudarjev Jugoslavije	398
Zveza kovinarjev	380
Osrednje društvo lesnih delavcev	210
Zveza živilskih delavcev	112
Zveza privatnih nameščencev	78
Oblačilni delavci	47
Strojniki in kurjači	39
Monopolski delavci	25
Natakarji	25
Razne druge organizacije, poklici in listi	537

Marljivi poverjeniki so zbirali člane družbe seveda tudi izven svoje organizacije, zaradi tega in pa ker pri posameznih članih ni povsod označen poklic, delitev članov po poklicih ni popolnoma točna. V glavnem pa je pregled pravilen.

Posamezni člani, ki so se prijavili na vabilo, ki je bilo priloženo nekaterim listom, pripadajo večinoma:

Intelektualcem in nameščencem	498
Vojnim invalidom	92
Raznim naročnikom »Del. Politike«	139
Svobodni mladini	40
Raznim poklicem	130

Zanimivo je tudi, kako se deli članstvo družbe v glavnem po krajih. Ta pregled nam mudi naslednjo sliko:

Ljubljana	955
Beograd	30
Zagreb	42
Celje	78
Maribor	551
Ptuj	112
Drvar (Bosna)	11
Moste pri Ljubljani	46
Ježica pri Ljubljani	23
Hrušica pri Ljubljani	39
Devica Marija v Polju (Zalog)	45
Litija	73
Zagorje ob Savi	109
Trbovlje	145
Hrastnik	132
Zidanimost	39
Rajhenburg (postaja)	6
Rajhenburg-Senovo	63
Videm-Krško	18
Brežice	9
Rimske Toplice	14
Grize pri Celju	9
Vojnik	25
Zabukovca	5
Sv. Pavel pri Preboldu	41
Ljubno pri Celju	31
Velenje	27
Slovenjgradec	15
Šoštanj	52
Štore	16
Ponikva	30
Žreče	14
Pragersko	20
Ormož	8
Sv. Miklavž-Hoče	6
Tezno pri Mariboru	12
Študenec (nekaj jih je pri Mariboru)	8
Limbuš	7
Ruše	98
Vuzenica	9
Brezno	9
Muta	10
Prevalje	37
Mežica	25
Guštanj	33
Črna	29
Leše	32
Sv. Jurij ob Ščavnici	15
Vič	65
Borovnica	35
Dol. Logatec	7
Rakek	29
Stari trg pri Rakeku	29
Kočevje	22
Novomesto	16
Dolenjavas pri Ribnici	6
Št. Vid nad Ljubljano	3
Medvode	15
Kranj	37
Senčur pri Kranju	10
Trzin	85
Kropa	10
Moistrana	24

DELAVSKI ODER „SVOBODA“

8. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice se ponovi

L. N. Tolstoj:

VSTAJENJE

Igrajo člani »Delavskega odra«. - Režiser B. Kreft.

Naše delavsko gledališče je otvorilo 1. decembra t. l. s »Vstajenjem« svojo sezono. Dvorana je bila prenapolnjena. — »Delavski oder« je zopet pokazal, koliko umetniških sil je v delavstvu.

Preskrbite si pravočasno vstopnice za prvo reprizo.

Predprodaja vstopnic v »Svobodi« in pri Strokovni komisiji.

Lesce	20
Javornik	88
Jesenice	95
Dobrna pri Jesenicah	8
Gorje pri Bledu	54
Boh. Bistrica	21

Pri tem pregledu niso navedeni nekateri kraji, kjer ni delavskih organizacij.

Inozemski poverjeniki so prejeli od družbe knjig za 475 članov.

Ta kratki pregled organizacijskega poslovanja družbe nam predločuje veličino zasnovanega podjetja, ki sloni na zvestobi poverjenikov in na potrebi, da se med našim delavstvom in prebivalstvom sploh čimbolj razširi dobra, lepa in znanstveno-poučna knjiga. Narod in družba sta lahko hvaležna zvestim poverjenikom in jih prosita tudi v bodoče enako vrle podpore.

Kaj je z odtegovanjem prispevkov za Nabavljajke zadruga?

Pred meseci smo čitali, da je državni svet ugodil tožbi glavne kontrole ter razsodil, da odtegovanje po Din 5. — za Savez nabavljajskih zadrug ni osnovano na zakonu. Pričakovali smo, da se bo ukinito nadaljno odtegovanje, že odtegnjeni zneski pa, da se bodo železničarjem povrnil. Že z ozirom na dejstvo, da n. pr. zagrebška železniška direkcija teh prispevkov ves čas sploh ni odtegovala osebju, smo naredili na ministrstvo vlogo, da se tudi v ljubljanski direkciji preneha z odtegovanjem na podlagi sklepa državnega sveta in že odtegnjene zneske povrne. Na to vlogo nismo dobili nikakega odgovora, pač pa je v »Službenih Novinah« do 15. novembra 1929 objavljen sledeči odlok:

Naplata za Savez nabavljajskih zadruga.

Na upit od 1. oktobra 1929 god. O. D. br. 63.865-29d a li se još treba da vrši naplata od službenika za Savez nabavljajskih zadruga prema zahtevu G. D. br. 83.298-28. Ministarstvo finansija nam je pod svojim G. D. br. 168.899-29 od 5. oktobra 1929. god. dostavilo sledeći izveštaj:

»U povratku predmeta izveštava se Generalna direkcija državnih železnica, da su uputstva propisa sadržanog u raspisu G. D. br. 83.298 od juna 1928 god. još uvek na snazi i da se po njima ima u svemu postupiti sve dotle, dok se zakonskim putem ne budu izmenila.«

G. D. br. 84.856-29.

Torej kljub odluku državnega sveta se prispevki za Savez nabavljajskih zadrug še naprej odtegujejo.

Pozivamo tem potom ministrstvo saobračaja, da naredi tem odtegljajem enkrat konec in izposluje zakon, da se že odtegnjeni zneski železničarjem povrnejo.

Konferenca za pobijanje tuberkuloze.

Na poziv ministra saobračaja se je vršila v Beogradu konferenca, na katero so imeli poleg ministrskih referentov in zastopnikov centralne uprave humanitarnih fondov dostop le še vsi šefi-zdravniki, vsi upravniški oblastniki uprav in vsi predsedniki upravnih odborov. O konferenci prinašamo daljši hrvaški članek, tu pa objavljamo le najvažnejše.

Šef sanitetskega oddelka prom. ministrstva dr. Jovan Dobrodolac je imel zelo značilen referat o tuberkulozi pri prometnih uslužbenih. Podal je izčrpno statistiko, iz katere je razvidno, da je n. pr. od 305 uslužbenecv, ki so v prvem četrtletju tega leta bili pregledani na komisijskem pregledu, bilo tuberkulozno bolnih 115, t. j. 38%, v drugem četrtletju je bilo od 762 komisijsko pregledanih železničarjev 204 tuberkulozno bolnih, kar znaša 26,6%, v

jejo okrevališča za one, ki nimajo sredstev, da bi se zdravili v bolnicah. Osnuje naj se kontrolna postaja za tuberkulozne bolezni.

Nadalje naj se stalno in sistematično poučava železniško osebje o tuberkulozi kakor tudi o splošni higijeni. — Govoril je tudi o potrebi zboljšanja življenjskih položajev železničarjev, nadalje o nujnosti protialkoholne propagande in ustanovitvi športnih društev.

Predvsem pa je potrebno, da dobi državno železniško osebje sanatorij. V ta namen je treba osnovati fond, v katerega naj bi plačal vsakdo mesečno 5 Din kot vložek, naslednji mesec po 2 Din kot prispevek.

Predlog o postavitvi sanatorija je bil nato obširno v razpravi. Vsi odposlanci, generalni direktor in drugi direktorji ter strokovni referentje so se strinjali s tem, da mora država, oziroma železniško osebje postaviti sanatorije. Sanatorij v Beogradu naj bi imel tudi svojo bolnico.

Pozdravljamo tudi mi inicijativno upravo, da se začne enkrat s smotrenim pobijanjem tuberkuloze, vendar moramo pibiti eno: Vsi ukrepi, ki so bili na konferenci sprejeti, ne bodo dosti spremenili sedanjega stanja. Na konferenci žal ni bilo zastopnikov osebja, ki je tu v prvi vrsti prizadeto, ker pač na konferenco niso bili povabljeni. Že enkrat smo podčrtali naše stališče v tem vprašanju ter smo povdarili, da postavitev raznih sanatorijev itd. pride šele v drugi vrsti v poštev v borbi proti tuberkulozi. Proti jetiki se mora začeti borba v njenih kateh. Odstraniti je treba vse one največje povzročitelje in hranitelje jetike.

Vzemite železničarje iz vlažnih kletnih stanovanj, dajte jim tak zaslužek, da bodo sebe in družino lahko oblekli in nasitili, da bodo lahko stanovali tudi delavci v človeških stanovanjih in 75 odstotkov borbe proti tuberkulozi je odpravljena.

Šele potem bodo imele bolnice in sanatoriji uspeh, ko se bo odstranilo te glavne pospeševalce tuberkuloze.

Obl. sekretariat Ljubljana.

Dopisi.

Delavnice Maribor.

Na eni zadnjih sej so naši delavski zapniki predložili sledeče zahteve:

Gospodu

Upravniku delavnice državnih železnic

v Mariboru.

Delavski zapniki delavnice Maribor, si dovoljujejo na zahtevo delavstva predložiti gospodu upravniku ponovno sledeče prošnje delavstva delavnice Maribor:

1. Izplačilo razlike urnih plač od 1. 1923.

Delavstvo prosi gospoda upravnika, da podvzame potrebne korake za izplačilo razlik na urne plače od leta 1923.

2. Regulacija urnih plač in kvalifikacija novosprejetih delavcev po začasnem pravilniku.

Urne plače se niso regularile že od leta 1923, ter je radi tega prizadeto posebno staro delavstvo.

Novosprejeti delavci niso kvalificirani po predpisih začasnega pravilnika. V delavnici so delavci z več kot enoletno službo še nestalni ter z začetno urnino.

3. Upokojitve oziroma odpust starih delavcev.

Gospod upravnik se naproša, da počaka z upokojitvijo oziroma odpustom starih delavcev, dokler ne izide nov delavski pravilnik.

4. Premije.

Delavstvo v montaži prosi za mesečno izplačilo premij, oziar, da se jim izplača vsaj mesečna akontacija, ker mora sedaj čakati po več mesecev na že zaslužen premijo. 15% odtegljaj se naj ukine.

5. Kurivo.

Delavstvo prosi za nakup premoaga proti mesečnim obromom, ter da se zviša kvota od dveh na tri tone letno.

6. Kazni.

Kaznovanje delavstva z znižanjem urnine se naj odpravi. Pri sestavljanju protokolov se naj upošteva delavske zapnike.

Delavski zapniki prosi, da prijavi gospod upravnik mašinskemu odeljenju Gen. dir. oziroma Ministarstvu saobračaja deputacijo delavskih zapnikov, ako ne more rešiti predstojajočih točk v lastnem delokrogu.

Na to vlogo so dobili odgovor, da je glede izplačila diferenc zadeva že v teku na osnovi zadnjih predstavk (med tem pa je že itak izšel nalog, da se sestavi spiske za izplačilo diferenc).

Glede regulacije urnih plač se mora počakati delavskega pravilnika, ki bo itak v

kratkem izšel in z upokojitvijo starih delavcev se bo počakalo, dokler ne izide pravilnik, v kolikor seveda delavci niso že nespodobni za delo.

Za izplačilo premije se bo našla možnost, da se bo akontacija mesečno izplačevala. 15% odtegljaj pa se ukinejo, ko izide vremenik, to je tekom decembra.

Glede kuriva pa je ljubljanska direkcija odklonila ugodno rešitev. Pri kaznih se bo postopalo nepristransko.

Končno so se obravnavale zadeve iz pujske delavnice, kjer so vse šipe polite in je bil izdan nalog, da se šipe nadomestijo.

Ljubljana gl. kolodvor.

V predzadnji številki smo merodajne gospode opozorili, da ne smejo gledati le na izpolnjevanje dolžnosti od strani osebja, ampak morajo tudi oni čuvati pravice osebju. Leto je že blizu koncu in nešteto je še uslužbenecv in delavcev, ki niso dobili dopusta. Skladiščni delavci čakajo in čakajo, kdaj pridejo na vrsto, pa žal brez uspeha. Hoteli so si nabaviti živila, drva itd. za zimo, pa niso mogli. Premikalno, kretniško osebje in blokovniki ne dobe prostih dni, baje manjka nadomestnikov, medtem ko uradniki redno dobe proste dneve. Če se lahko drži zadosten stalež uradništva, naj se tudi gleda na to, da se bo normalni zadosten stalež ostalega eksekutivnega osebja, ki vrši enako odgovorno službo, večinoma še s to razliko, da je izpostavljen vsem vremenskim neprilicam. Pozivamo g. šefa saobračajne službe, da tudi tu naredi red, kot ga hoče glede službene obleke. Služba se bo sigurno v redu izvršila, tudi če kdo ne bo imel našitih vseh trakov, lahko pa se zgodi velika nesreča, ako bo uslužbenec v naporni službi vsled ukinjenja prostih dni preutrujen kako stvar narobe napravil.

Ormož.

Ne vemo, ali se tudi drugod prakticira take stvari kot pri nas, zato objavimo teh par vrstic.

Že koncem oktobra so morali iti vsi stari delavci na zdravniški pregled, katerega so se tudi odzvali. Ni še minul cel mesec po tem pregledu in že zopet se je iste ljudi klicalo na nov še strožji pregled, kjer se jih je moralo preiskati od nog do glave, tako, da se je vsem to početje že stidilo. Ne vemo, kaj hoče uprava s tem doseči, saj vendar vsak otrok ve, da 60 let star človek nima več tako bistrih oči, hitrih nog in zdravih udov, kot mladenič pri 25 letih. Revmatizem, pomanjkanje, težko delo na železnici je stare delavce izčrpalo, mesto povzročanja plač, so se jim plače še reducirale in na starost se jih goni mesečno k zdravniku

— gotovo z namenom, da bi se jih naredilo za službo nesposobne in vrglo — še pred novim pravilnikom — na ceste.

Ko pa so se delili stari pragi, smo dobili delavci — reči in piši — celih dvanajst pražov in kot vidimo, že ni daleč čas, ko pražov ne bomo več dobili. Prav je imel neki gospod, ko je vprašal železniškega delavca, kakšna je razlika med radijom, filmom in pravicami delavca in ko ni vedel, mu je dejal:

Radijo slišimo, pa nič ne vidimo, film vidimo, o delavskih pravicah pa nič ne slišimo in ne vidimo.

Železničarji, brigaјmo se za svojo usodo, stopimo v naše obrambne organizacije, da si ohranimo vsaj zadnje pravice.

Borovnica.

Vse organizirane člane, ki spadajo pod podružnico Borovnica, obveščamo, da se obračajo odslej v vseh organizacijskih zadevah in sicer do rednega obnove zboru, ki bo kmalu po novem letu, na s. Kržič Franca, Borovnica št. 94.

Ljubljana gl. kolodvor.

Pretekli mesec smo poročali o napadu, ki ga je žel. uprava naredila na uboge skladiščne delavce, kjer je hotela upeljati dnevno po dve uri čezurnega dela in to brezplačno. Po šestih dneh je bil sicer ta napad odbit in delavci so računali, da dobe 1. novembra 1929 plačano za onih 12 ali 14 ur normalno plačo in 50% povišek, dobili pa niso ne enega ne drugega.

Da ljubljanska direkcija ne bo mislila, da lahko z nami dela kar hoče, smo potom delavske zbornice odstopili celo zadevo ministrstvu saobračaja, ki je sedaj že zahtevalo podatke od ljubljanske direkcije. Gospodom že danes povemo, da si našega borovnega zaslužka ne pustimo odtegovati, ampak bomo v varovanje osnovnih delavskih pravic nastopili, če ne bo šlo drugače, tudi sodnijsko pot. Nočemo namreč, da bi kak gospod, če bi nenadoma umrl, bil deležen poglavitnega greha:

Delavcu ali najemniku zaslužek odtrgovati.

Borovnica.

Ali je to po predpisih? Sedaj, ko prihajajo izredni vlaki, se je našel gospod, ki je ugotovil, da nadkurjači nimajo nikakega dela in da jim je treba službo podaljšati kar na 14 ur. Enako hoče ta gospod in strokovnjak iz kurilnice, da mora biti pesek, ki ga dajemo na lokomotive, popolnoma suh in to brez vsakih priprav za sušenje. Če ne bo suh, pravi, boste za vsak slučaj plačali po tri kovače kazni, ki Vam jih tudi direktor ne zbrise. Ne vemo, če je že prišel dotični trenutek, da bo že vsak, ki le nosi zlat trak, lahko kaznoval ubogega delavca po mili volji in ta bo moral molčati. Enako si prepovemo enkrat za vselej grožnje, da, kdor ne more taka dela vršiti, lahko gre, ker na njegovo mesto že čaka 30 brezposelnih. Zadnji čas je, da direkcija že enkrat izda okrožnico, v kateri bo nastopila proti onim načelnikom, ki mislijo, da jim je vse dovoljeno in da bo tudi njim dala primeren delokrog.

Strojvodski sestanek v Mariboru.

V Mariboru treznejši strojevodje vedno bolj sprevidevajo, da taktika popolne ločitve strojevodij od ostalega železničarskega proletarijata more v najkrajšem času strojevodjem le škodovati, ker mora tisti, ki naj nastopa kot pufer med enim in drugim krilom, slejkoprej utrpeti težje izgube in udarce. Med strojevodji je vedno močnejša struja, ki hoče sodelovanja in priključitve k splošni železničarski organizaciji po vzorcu avstrijske organizacije, kjer je n. pr. ravno strojevodja predsednik splošne železničarske organizacije in so strojevodje dosegli pretežno večino svojih zahtev.

Dne 26. oktobra se je vršil v Mariboru članski sestanek društva strojevodij, na katerem sta poročala Dežman in Rupnik kakim 30 strojevodjem, kako se bo strojevodje uvrstilo v tehnično kategorijo z mesečno plačo Din 4.800.— in k temu še vse postranske prejemke in premije. Ko so se strojevodje temu glasno smejali, sta se oba gospoda zelo razburila in je pri tem prišlo do takih nastopov, da je intervenirala celo žandarmerija.

Tudi pogreb našega sodruga Arzenška je vodstvo društva strojevo-

dij porabilo za svojo agitacijo. Moramo pri tem omeniti zelo nerodno gesto g. Rupnika, ki celo na grobu ni mogel pustiti žrtve pri miru ter je dejal: na tej žrtvi ni železniška uprava nič zakrivila, temveč pone-srečenec sam, ki je imel v Zagrebu privatne opravke, ter je hotel potem hitro prispeti domov. Po pogrebu se je vršila zopet burna debata v Mariborskem dvoru, da so gostje, ki so bili v hotelu pri večerji, zahtevali mir.

Ne bi poročali o vseh teh homatijah, če ne bi imeli namena, opozoriti strojevodje na edino pravilni korak: vstop v splošno železničarsko organizacijo in v tej organizaciji osnivanje samostojne sekcije strojevodij. Razcepljenost med železničarji mora prenehati, železničarji potrebujejo sloge in to vseh kategorij, delavskih in nastavljen-cev. V slogi je moč in tudi strojevodje se morajo tega zavedati, da ne bodo šibica, ki jo vsakdo lahko zlomi, ampak del skupnega pokreta, ki bo lahko kljuboval vsem napadom.

Na naslov mašinskega oddelka!

Iz vseh krajev prihajajo pritožbe, da se delavcem pepelarjem, strojno opremljenim delavcem itd. zopet ne dobavljajo cokolje. Zadnji čas je, da se mašinski oddelki vendar pravočasno zgane in nabavi cokolje preje, predno zaloga poide. G. Fincu so gotovo zna-ne gmotne razmere ubogih delavcev, ki zaslužijo po 3 Din na uro in vendar ne gre, da bi ta delavec, ki se s svojo plačo niti pošteno najesti ne more, moral sedaj še svoje čevlje sežgati v žarečem ugasku in pepelu, ko nima denarja, da bi si nabavil nove.

Dajte torej takoj cokolje delavcem!

Vlakoprejemniki.

Položaj vlakoprejemnikov v ljubljanski direkciji se doslej še ni izboljšal in je to osobje poleg svetilničarjev in vozopiscev res najbolj izrabljeno. Toliko, da jih še puste delati službo na železnici, s katero se jih preobremenjuje, ko pa gre za njih pravice, pa jih vsakdo pozabi.

Naš Savez se je sedaj zopet obrnil na ljubljansko direkcijo, da vendar enkrat uredi nevzdržnost njih položaja ter jim da vsaj to, kar lahko da v okviru obstoječih zakonov. **20% eksekutivna doklada, kilometraža in prosti dnevi**, vse to je odvisno edinole od ljubljanske direkcije, ki to lahko v lastnem delokrogu uredi.

Naša vloga se glasi:

Direkcija državnih železnic
saobračajno-komercialno odelenje
Ljubljana.

Spoštovani gospod načelnik!

Podpisaniemu savezu je čast obrniti se do Vas s predstavo radi položaja vlakoprejemnikov in Vas prositi, da bi ukrenila direkcija potrebne korake, da se vlakoprejemnikom pripozna služba kot eksekutivna, podeli dva prosta dneva mesečno in pripozna kilometraža vsaj v isti izmeri kot vozopiscem.

Vlakoprejemniki vrše službo v turnusu dvakrat po 12/24 in nato 24/24, morajo prevzeti dnevno po 35 tovornih vlakov, vsak vlak morajo obhoditi, pregledati naklade, zalivke, vpisati v knjigo številke polnih voz, lokovozove nalistkati kam spadajo in opremiti s časovnico ter primerjati račune za vse vozove in jih vpisati v knjigo. Sestavljati morajo predajne sezname za račune za vse odhajajoče vlake, nadalje dostavljati račune v skladišče, prometno pisarno itd. Dosti dela imajo tudi z naknadnimi odredbami postaje, ko morajo iskati vozove, da se jih pravilno dirigira.

Gotovo uvidite, gospod načelnik, da je služba vlakoprejemnikov, ki jo vrše v turnusu, vedno na prostem ob vsakem vremenu zelo naporna in da je naša predstava upravičena, ker se sedaj vlakoprejemnike tretira kot neeksekutivno osobje in dobe kot edino sporedno prinal-ležnost nočno doklado po 80 Din do 90 D. mesečno.

Prosimo, gospod načelnik, da bi se vlakoprejemnike uvrstilo med osobje, navedeno v čl. 26 zakona o drž. prom. osob-ju ter se jim priznalo po dva prosta dneva mesečno in odredilo izplačilo kilometraže.

Izplačilo diferenc delavcem.

Po šestih letih se je vendar to vprašanje spravilo na dnevni red, pa, kakor se vidi, se hoče le polovično reševati. Ne ve se, ali naj se izstavijo platni spiski samo za to, da se bo vedelo, koliko uprava delavcem sploh dolguje in se bo šele na to iskalo kredite ter na to v obrokih izplačevalo. Delavci čakajo pri mizer-nih plačah že sedmo leto na svoje

po ministrskih določbah pripadajoče prejemke in nujna dolžnost predpo-stavljenih je, da ukrenejo vse, da se difference delavstvu izplačajo že tekom letošnjega leta in sicer na vsak način pred božičnimi prazniki. V glavnem dolguje uprava difference na progah bivše južne železnice, kjer se je prevedba izvršila pet do enajst mesecev kasneje, medtem ko na bivših državnih progah z malimi izjemami dolguje difference le za kratko dobo.

Ni pa zadosti, da se ugotovi di-ferenca za one, ki so bili sicer kasno prevedeni na urne plače in samo tem izplača, ampak na železnici, zlasti na progah, ki so do leta 1924 spadale pod direkcijo Zagreb, je lepo število onih, ki so se nahajali na sistemizi-ranih mestih in so še nadalje obdr-žali staro dnevno plačo, češ, Vi bo-ste itak v kratkem nastavljeni. Ti reveži so mesece in mesece preje-mali stare dnevne plače po par di-narjev dnevno in vršili službo v ekse-kutivni službi kot zavirači, kretniki, premikači, itd., a nastavitve ni bilo od nikoder. Celo leto je minilo, ti reveži so padli v velike dolgove in šele po nebroj intervencijah, ko je prišla v navado krilatica »nema kre-dita«, se je po 16 mesecih tudi te prevedlo na urne plače. Sigurno so ti delavci v prvi vrsti prizadeti pri izplačilu diferenc ter je dolžnost tudi ljubljanske direkcije, ki je pre-vzela en del teh »sistemizirancev« od bivše zagrebske direkcije, da iz lastne inicijative stavi ministrstvu predlog, da se tudi tem diferenca za 16 mesecev izplača.

Naš savez pošlje tozadevno po-sebno spomenico na merodajna me-sta in apelira na ministra saobra-čaja, da ne naredi samo polovičar-ska dela, ampak odredi z naknad-nim dopisom oblastnim direkcijam, da sestavijo platne spiske tudi za takozvane sistemizirance.

Službena obleka čistilcev baterij.

Že večkrat smo poročali o tej ka-tegoriji, ki jo pozna samo ljubljanska direkcija in ki je za to glede obleke tudi samo v ljubljanski direkciji te-pena. Letos so njim pridružili še ma-nualiste in gotove pisarnike na po-stajah, tako da se je število srečnih železničarjev, ki ne pridejo v dotik z občinstvom, še povišalo.

Radi čistilcev baterij smo letos g. gradbenemu načelniku poslali po-novno vlogo, da ga s tem spomnimo, da »nekdo« še vedno sedi na enaki naši vlogi od 7. nov. 1928.

Naša vloga se glasi:

Direkcija državnih železnic
gradbeno odeljenje
Ljubljana.

Spoštovani gospod načelnik!

Dne 7. novembra 1928 smo predložili naslovu kolkovano vlogo naslednje vse-bine:

Pri podelitvi pavšala za službeno obleko v znesku Din 600.— se pavšal ni podelil čistilcem baterij. Izplačilni organi so izjavili, da jim pavšal ne pripada.

Ker pravilnik o službenem odelu na-števa, da pripada službena obleka vsemu progovnemu osobju, ki v času vršenja svo-je službe prihaja v dotik z občinstvom, oziroma vrši eksekutivno službo, je jasno, da pripada pavšal tudi čistilcem baterij, ki pridejo vendar pri vršenju svoje službe največ v dotiko z občinstvom, ko imajo dodeljen velik rajon proge. Na pr. čistilec Rebec ima dodeljeno progo od Kresnic do Laškega ter se vozi po tej progi stalno z osebnimi vlaki in tudi z brzimi. Isto je slučaj pri ostalih čistilcih baterij. Ako se bodo čistilci baterij vozili po vlakih v sla-bi, raztrgani in umazani obleki, bo to go-tovo škodilo ugledu železniške uprave.

Na osnovi prednavedenega prosimo, da odredite, da se pavšal za službeno obleko izplača tudi čistilcem baterij, ka-terih je itak malo v staležu.

Na to vlogo do danes nismo dobili nikakega rešenja in sedaj 1. oktobra se je pri izplačilu redne pomoči za službeno obleko čistilce baterij zopet prezrla in se jim pavšal ni izplačal. Obračamo se do Vas, gospod načelnik, da bi odredili, da se čistilcem baterij, ki se jih separatno vodi le v ljubljanski direkciji, drugod pa so po-vsod v staležu med progovnimi čuvaji, iz-plača redna pomoč za službeno obleko, tako za leto 1928 kakor za leto 1929.

Internacionalni pregled.

Moč internacionalne transportne federacije.

Internacionalna transportna federacija, katere član je tudi naš savez, je strokovna mednarodna zveza železničarjev z 2.114.313 člani. Torej zaznamuje od lani porastek za 89.616 članov.

Priključenih strokovnih organizacij šte-je 81 in to iz 32 držav. Izvenevropske dr-žave so: Argentinijska, Brazilija, Kanada, An-gleska Indija, Holandska Indija Palestina in Avstralija.

Tri glavne skupine ITF so imele dne-1. januarja 1929: železničarjev: 1.216.851, torej 57,55% (lani 1 milijon 197.251); mor-narjev: 99.342, torej 4,70% (lani 71.838); transportnih delavcev: 798.120, torej 37,75% (lani 755.608).

V letošnjem letu se je to število še po-večalo. Kajti ustanovila se je železničarska organizacija v Romuniji, zveza mornarjev v Estlandiji in strokovna organizacija polj-skih strojevodij. Poleg tega je odposlana delegacija ITF v Azijo, da uredi tajništvo ITF za celo Azijo.

Izdatki avstrijskih železnic.

V naslednjem prinašamo tabelo o iz-datkih avstrijskih železnic v zadnjih petih letih. Tabela je jako poučna, saj se iz nje razvidi, da se porabi od celokupnih izdat-kov za osobje, pokojnine in socialno za-varovanje celih 76%. Dobro bi bilo, če bi naša železniška uprava enkrat izdala slicno statistiko.

	1924	1925	1926	1927	1928
v milijonih šilingov					
Skupni netto izdatki	462.3	510	543.7	550.4	576.6
od tega odpade na:					
obnovitve	—	0.2	1.1	1.4	1.7
splošne izdatke	3.9	4.9	4.5	4.5	4.5
materijal	12.6	9.9	11.2	9.5	10.8
premog	14.9	10.0	8.3	7.9	7.0
soc. zavarovanje	1.6	2.3	2.2	2.3	2.5
penzije	11.9	12.9	16.1	17.0	16.0
osobje	55.1	59.8	56.6	57.4	57.5

Razno.

Proslava desetletnice »Svobode« v Mariboru. 10 let v zgodovinski dobi ne pomeni veliko v delavsk. gibanju; zlasti pri nas na Slovenskem, kjer je še zelo mlado, pa pomeni deset let več kakor sto let svetovne zgodovine. Koliko truda in težav, koliko sa-mozatajevanja in žrtve za razvoj de-lavske kulture se je v zadnjih desetih letih doprineslo. Uspehi sicer niso tisti, o katerih smo ob ustanovitvi leta 1919 sanjali, vendar gre naši »Svobodi« dobršen del zaslug na raz-voju našega delavskega kulturnega pokreta, v kolikor ga imamo. Zato upamo, da se bo delavstvo z razume-vanjem odzvalo povabilu »Svobode« k proslavi desetletnice, ki se vrši v obliki kulturnega večera v soboto, dne 7. decembra zvečer v velikí ka-zinski dvorani v Mariboru. Vstopni-ce se bodo med zaupnike pravočasno razdelile in se isti naprošajo, da jih razdele med delavstvo po obratih.

Odbor.

Podpore in posmrtnine.

Izplačane od 1. septembra do 15. novem-bra 1929.

A. Podpore:

	Din
Štrekelj Josip, kuril. del., Ljubljana	250.—
Krainz Gustav, ključavn., Maribor I	250.—
Janik Karol, strugar, Maribor I	300.—
Baromisa Lazo, predložač, Sibenik	150.—
Jadrič Jakov, Split	150.—
Šparovic Avgust, prog. del., Lesce	100.—
Mladen Franc, prog. zidar, Ponikva	200.—
Ott Andrej, prog. del., Dravograd	150.—
Florjančič Ivan, skl. del., Ljubljana	100.—
Gaberc Anton, Ormož	200.—
Kikelj Jernej, sprevodnik, Ljubljana	200.—
Zajec Jakob, pepelar, Ljubljana I	150.—
Ružič Leopold, kurjač, Mur. Sobota	100.—
Kukuljača Ivan, pruž. radnik, Sunja	100.—
Mikulec Janko, des., Zlatar-Bistrica	150.—
Jančar Simon, pisarnik, Maribor III	200.—
Sirnik Mihael, prog. del., Zalag	150.—
Vogrinc Anton, vlakov., Ljubljana I	200.—
Stropnik Henrik, ognjar, Maribor I	200.—
Dovč Ivan, zavirač, Ljubljana I	150.—

B. Posmrtnine:

Krištof Štefan, kotlar, Maribor II, posmrtnina po ženi	250.—
Eržen Albin, vlakovodja, Ljubljana posmrtnina po ženi	300.—
Praček Alojz, Jesenice	300.—
Jančar Karol, delavec, Zalag	300.—
Arzenšek Rud., strojev., Maribor II	1000.—
Jeromen Joško, ključ., Ljubljana I	1000.—
Kristan Pavel, vlakov., Ljubljana I	700.—
Vodlak Mirko, nadsprev., Ljubljana I	1250.—
Ileršič Vinc., sklad. del., Ljubljana I	1000.—
Škofic Franc, sklad. del., Zid. most	500.—

Zavarovalnina po koledariu:

Dobrovolje Franc, Ljubljana	250.—
Skupno Din	10.300.—
Do 1. sept. 1929 izplačano Din	147.395.—
Celotno Din	157.695.—

Miklavžev več priredi v Ljubljani orga-nizacija žen in deklet skupno z zaupniki strokovnih organizacij in sicer v petek, 6. de-cembra 1929 od pol 7. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi česti. Da-ri-la se lahko oddajo tudi v prostorih našega saveza. Ker želimo obdarovati tudi nekaj najrevnejših otrok železničarjev, se obra-čamo do ljubljanskih sodrugov s prošnjo, da bi za to prispevali mal znesek ali kako da-ri-lo.

USZJ.